

SFÂNTUL **NICOLAE**
VELIMIROVICI
EPISCOPUL OHRIDEI ȘI JICEI

CREDINȚA , SFINȚILOR ,

CATEHISMUL BISERICII ORTODOXE RĂSĂRITENE

traducere din limba sârbă
Valentin - Petre Lică

tipărită cu binecuvântarea
PREASFINȚITULUI
PĂRINTE GALACTION

Episcopul Alexandriei și
Teleormanului

București 7519/2011

PREȘIȘIA

Ce este credința Creștină?

Credința Creștină este învățătura lui Hristos despre cele mai însemnate taine ale ființei și ale vieții, învățătură pe care oamenii o pot primi numai prin credința în El, și nu prin propriile strădanii.

Care sânt cele mai însemnate taine ale ființei și ale vieții a căror cunoaștere dreaptă o are numai Hristos ?

Acestea sânt:

Taina despre realitățile cele nevăzute: despre Dumnezeu, despre îngeri, despre sufletul omenesc;

Taina despre zidirea lumii și despre sfârșitul acesteia;

Taina despre călăuzirea neîncetată a omului și a omenirii de către Dumnezeu, prin înțelepciunea și puterea Sa, spre rostul hotărât;

Taina despre păcat și căderea omului, și despre mântuirea sa prin întruparea lui Dumnezeu;

Taina despre împărăția lui Dumnezeu ca rost de pe urmă al vieții pământești a omului și taina despre calea cea adevărată ce duce la atingerea acestui țel, adică taina despre îndatoririle omului față de sine, față de semenii și față de Dumnezeu.

Taina despre învierea din morți, despre judecata de apoi și despre viața veșnică.

Oare nu au fost și alți propovăduitori, gânditori

și filosofi care au încercat să lămurească aceste taine?

Da, mulți au fost. Însă ei au lucrat numai după puterile lor omenești mărginite, prin cugetare și stăruitoarea cercetare a lumii și a naturii omenești. Toate încercările lor s'au sfârșit în ipoteze și felurite teorii, deseori aflate în contradicție una cu alta.

Prin ce învățătura adusă de Hristos este mai presus de învățăturile acestora?

Prin întâietatea lui Hristos ca martor. El mărturisește: „**Eu ceea ce am văzut grăiesc**”¹ /Ioánn 8:38/ și iarăși: „Nimenea s'a suit în cer, fără numai cel ce din cer s'au pogorît, Fiul Omului, carele este în cer.” /Ioánn 3:13/ Învățătorilor legii din vremea Sa, El le-a spus: „Voi din cele de jos sânteți, eu din cele de sus sânt; voi din lumea aceasta sânteți, eu nu sânt din lumea aceasta.” /Ioánn 8:23/ De asemenea, El i-a grăit uneia dintre căpeteniile iudeilor: „Amin amin zic ție că noi ceea ce știm grăim, și ce am văzut mărturisim.” /Ioánn 3:11/ Și iarăși: „Eu sânt pâinea cea vie carea s'au pogorît din cer.” /Ioánn 6:51/ Și multe altele ca acestea a grăit El, cu autoritate de martor, despre toate tainele cerului și ale pământului, încât oamenii se minunau de învățătura Sa – căci „nicio-dată așa a grăit om, ca omul acesta.” /Ioánn 7:46/

Într'adevăr, și în viața de zi ci zi ne încredem mai mult într'un martor ocular decât într'un teoretician sau într'un filosof. Dar au fost și alți propovăduitori care au zis că au primit învățătura

¹ Citatele scripturistice au fost date potrivit ediției Sfântului Sinod din 1914, cu unele îndreptări și uniformizări tacite ale textului. (*n.red.*)

lor de la anumiți îngerii. Și îngerii sânt martori ai marilor taine. Cum să înțelegem acestea?

Știut este că adeseori Dumnezeu și-a trimis îngerii la anumiți oameni, spre a-i învăța și îndruma. Dar mult mai adesea oamenii au avut vedenii mincinoase, adică duhuri rele li s'au arătat în chip de îngerii. Pe lângă acestea, cazul lui Hristos este cu totul deosebit. El nu a fost învățat, nici îndrumat de îngerii. Dimpotrivă, El a condus oștirile îngerești și a izgonit duhurile rele din oameni. Îngerii I-au slujit, iar diavolii au tremurat înaintea Lui.

Trebuie atunci să socotim credința Creștină ca fiind mai presus de toate celelalte religii ale lumii?

Credința Creștină nici nu poate fi asemuită cu alte religii și, la drept vorbind, nici nu ar trebuie numită „religie,” în sensul păgân al cuvântului. Căci ea nu este o religie între alte religii, ci este *credința în Hristos și descoperirea lui Hristos*. Ea este Descoperirea personală, singură și deplină a lui Dumnezeu către oameni, spre luminarea și mântuirea lor. Altă descoperire de la Dumnezeu nu ne va mai fi dată, și până la sfârșitul lumii nu trebuie așteptat un alt Mesia (Hristos), în afară de Iisus Hristos.

Cum trebuie să privim unele încercări ale vremii noastre de a pune credința Creștină în același rând cu celelalte religii?

Astfel de încercări sânt greșite și este o încercare primejdioasă. Căci „Dumnezeu nu se batjocurește,” /Galateni 6:7/ și nici sângele Fiului lui Dumnezeu nu poate fi totuna cu cerneala cărturarilor. Deși noi, ca mădulare ale străvechii Biserici a Răsăritului,

sântem îngăduitori față de orice făptură omenească, ne este pe deplin oprit să asemănăm adevărul descoperit, primit de la Dumnezeu, cu religiile și filosofile născocite de oameni.

Prin ce mijloace putem lupta împotriva unor astfel încercări?

Mai întâi, prin adâncirea cunoștințelor despre credința noastră ortodoxă, prin punerea în lucrare a învățăturilor acesteia în viața de zi cu zi, prin pătrunderea ei, așa precum un om de știință face cu o descoperire. În al doilea rând, prin străduințe pline de dragoste și înțelepciune – niciodată cu sila – de a-i înălța pe oameni din cele de jos și cele mai de jos trepte ale credințelor către înălțimea credinței noastre, în loc de a-i lăsa să se afunde cu desăvârșire și să se amestece cu cele nedesăvârșite pentru vreun anume folos.

De ce numim credința noastră vie?

Deoarece *credința* și *viața* sânt unite fără despărțire, precum cauza și efectul. Domnul Iisus a spus: „Cela ce crede în Fiul are viață vecinică; iar cela ce nu ascultă de Fiul, nu va vedea viață, ci mânia lui Dumnezeu rămâne preste el.” /Ioánn 3:36/ De asemenea, este scris: „Iar dreptul din credință va fi viu.” /Evrei 10:38/

I

OBÂRȘIA ȘI IZVOARELE CREDINȚEI ORTODOXE

Unde își află izvorul credința noastră ortodoxă?
În Descoperirea lui Dumnezeu.

Care sânt izvoarele prin care putem ajunge la cunoașterea credinței sau a Descoperirii lui Dumnezeu?

Acestea sânt două: Sfânta Scriptură și Sfânta Predanie.

SFÂNTA SCRIPTURĂ

Ce este Sfânta Scriptură?

Culegerea cărților sfinte ale Vechiului și Noului Testament se numește Sfânta Scriptură sau Biblia.

De ce se numește Sfânta Scriptură?

Pentru că Dumnezeul nostru Preasfânt i-a insuflat și îndrumat pe oamenii sfinți în scrierea acestor cărți, cu scopul de a ne învăța pe noi viețuirea cea sfântă.

Ce înseamnă cuvântul Biblie?

Este un cuvânt grecesc și înseamnă: „cărți.” Însă acest cuvânt nu este aici întrebuințat în sensul lui cantitativ, ci în sensul calitativ, adică înțelesul lui nu amintește de mai multe cărți, ci de cărți mai presus

de oricare aletele, adică la vârful piramidei tuturor cărților din lume.

Cărțile Vechiului Legământ

Cum sânt împărțite cărțile Vechiului Legământ?

Sânt împărțite în patru grupe: legiuitoare, istorice, povățuitoare (sau morale) și procești.

Care sânt cărțile legiuitoare ale Vechiului Legământ?

Acestea sânt cele cinci cărți ale lui Moisi: Facerea – cartea despre naștere, Ieșirea – cartea despre exod, Leviticul – cartea despre preoție și aducerea jertfelor, Numerii – cartea despre numărătoare, Deuteronom (sau A Doua Lege) – cartea legilor înnoite.

Ce ne învață cartea Facerii?

Mai întâi, ne învață despre atotputernicia și înțelepciunea lui Dumnezeu în zidirea lumii, prin Cuvântul Său făuritor; în al doilea rând, despre marea Sa iubire în făurirea omului după chipul Său; în al treilea rând, despre desăvârșita dreptate a lui Dumnezeu atunci când i-a izgonit din Rai pe strămoșii noștri Adam și Eva, care, îndrumați de Satana, s’au întors nerecunoscători de la Ziditorul lor către Pierzătorul lor. De la aceasta s’a tras atunci tragedia neamului omenesc.

Ce învățături primim din cărțile legiuitoare ale Vechiului Legământ?

Despre cum i-a învățat Dumnezeu pe oameni ca, prin legea veșnică a Dreptății, să se pregătească pentru primirea Legii Iubirii prin Hristos Mântuitorul.

Care sânt cărțile istorice ale Vechiului Testament?

Cartea lui Iisus (sau Iosua) Navi, Cartea Judecătorilor, cele patru Cărți ale Împăraților, cele două Cărți Paralipomene (sau ale Cronicilor), Cartea lui Ezdra, Cartea lui Neemia și Cartea despre Esthira (sau Estera).

Ce învățaturi primim din aceste cărți istorice?

Învățăm despre luarea-parte activă a lui Dumnezeu în toate întâmplările însemnate, binevoind vindecarea prin Lege a firii omenești stricate, izbăvirea oamenilor din mrejele satanice ale idolatriei și întoarcerea lor la El, Singurul și Adevăratul iubitor de oameni Dumnezeu.

Care sânt cărțile povățuitoare sau morale ale Vechiului Legământ?

Cartea lui Iov, Cartea Psalmilor, Cartea Pildelor lui Solomon (zisă și Paremiile sau Proverbele), Eclisias-tul și Cântarea Cântărilor.

Ce învățăm din aceste cărți povățuitoare sau morale?

Învățăm cum să întâmpinăm întâmplările de fiecare zi și cum să ne purtăm în toate împrejurările vieții, fără a pierde din vedere pe Domnul Dumnezeul nostru și Legea Sa.

Care sânt cărțile procești ale Vechiului Legământ?

Acestea sânt: Cărțile celor patru proroci mari – Isaia, Ieremia, Iezechiil, Daniil; Cărțile celor doisprezece proroci mici – Osie (sau Osea), Amos, Mihéa, Ioil,

Avdie, Ioná, Naúm, Avvacúm, Sofonie, Agghéu, Zaharía, Malahía (sau Maleáhi). Alte cărți folosite de Biserică sânt: Cartea Înțelepciunii lui Solomon, Cartea Înțelepciunii lui Iisus fiul lui Sirah.

Este, oare, această împărțire a cărților biblice ale Vechiului Legământ una strictă?

Nu. În cărțile legiuitoare și proorocești este o însemnată parte istorică, așa după cum sânt și prorociile în primele două categorii de cărți. Cartea Psalmilor are un loc de seamă între toate celelalte cărți. Deși este deseori așezată în rândul cărților povățuitoare sau morale, Cartea Psalmilor este plină de prorocii despre Hristos. Mai mult, Psaltirea este cea mai mare carte de rugăciuni din întreaga Biblie.

Cărțile Noului Legământ

Câte cărți cuprinde Noul Legământ?

Noul Legământ este în fapt o singură carte, căci are o temă centrală de la cea dintâi până la cea din urmă pagină.

Care este această temă centrală?

O persoană nemaiîntâlnită, adică Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Din câte cărți mai mici este alcătuită marea carte a Noului Legământ?

Din douăzeci și șapte de cărți.

Oare fiecare dintre ele poate fi numită carte?

Da, după însemnătate, iar nu după mărime. Între

ele sânt și unele epistole ale Apostolilor ce cuprind numai o singură pagină de carte tipărită.

Care sânt cărțile Noului Legământ?

Acestea sânt: cele patru Evanghelii – după Matthei, după Márcu, după Lúca și după Ioánn; Faptele Apostolilor; cele șapte Epistole Sobornicești – una a Sfântului Apostol Iácov, două ale Sfântului Apostol Pétru, trei ale Sfântului Apostol Ioánn și una a Sfântului Apostol Iúda; cele paisprezece epistole ale Sfântului Apostol Pavel și Apocalipsa (sau Descooperirea) Sfântului Ioánn Theologul.

Ce înseamnă cuvântul Evanghelie?

Evanghelie vine de la cuvântului grecesc *Evanghelion*, care înseamnă *veste bună* sau *bunăvestire*.

De ce se cheamă așa?

Datorită persoanei lui Iisus Hristos, care este *bună-tatea desăvârșită* și *noutatea desăvârșită* în istoria omenirii.

Cine a folosit pentru întâia oară în Noul Legământ cuvântul *Evanghelion*?

Însuși Domnul Iisus, care a spus oamenilor în cea dintâi propovăduire a Sa: „Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie.” /Marcu 1:15/

Ce aflăm din cele patru Evanghelii?

Aflăm că toate făgăduințele pe care Dumnezeu Le-a făcut oamenilor în Vechiul Legământ s’au împlinit și toate prorociile de la Adam încoace s’au adevărit în persoana lui Iisus Hristos.

Ce altceva ne mai învață?

Pe de o parte, despre caracterul desăvârșit al lui Iisus Hristos, mult mai desăvârșit decât își poate cineva dintre noi închipui, despre milostivirea și desăvârșita Sa iubire de oameni, despre hotărârea Sa de a ierta și de a ajuta, despre umilința și sărăcia Sa văzută, despre jertfa și pătimirea Sa pentru oameni; iar, pe de altă parte, despre dumnezeirea Sa desăvârșită, despre nașterea, faptele, înțelepciunea, puterea și dragostea Sa, despre învierea și înălțarea Sa cele mai presus de fire.

Ce altceva?

Pe scurt, din Evanghelie primim cunoașterea adevărilor de căpătâi despre Mântuitorul nostru și despre mântuire.

Cum am putea numi atunci Evangheliile, în comparație cu celelalte cărți ale Noului Legământ?

Le-am putea numi Cărțile adevărilor de căpătâi.

Ce învățăm din Faptele Apostolilor și din Epistole?

Învățăm despre pogorîrea Duhului Sfânt peste Apostoli, despre lucrarea lor neîncetată de propovăduire a Evangheliei lui Hristos, de orânduirea Bisericii, despre săvârșirea de minuni în numele lui Iisus Hristos și, de asemenea, aflăm despre viața celor dintâi Creștini și despre întâiele obști Creștine.

Cum am putea numi atunci cartea Faptele Apostolilor, în comparație cu Evangheliile?

Am putea-o numi *Lucrarea* adevărilor de căpătâi cuprinse în Evanghelii.

Ce învățăm din epistolele Apostolilor?

Învățăm tâlcuirea adevărilor de căpătâi cuprinse în Evangheliile.

Cum ar trebui să se numească aceste epistole în comparație cu Evangheliile?

Ar trebui să se cheme Cărțile *Tâlcuirii* adevărilor de căpătâi ale lui Hristos.

Ce învățăm din cartea Apocalipsei Sfântului Apostol Ioánn Theologul?

Învățăm despre lupta cea grea a Bisericii împotriva tuturor fiarelor lumii și ale iadului, și despre biruința cea de pe urmă a lui Hristos, Mielul lui Dumnezeu, asupra tuturor acestor înfricoșate puteri ale întunericului.

Cum ar trebui atunci să se numească cartea Apocalipsei, în comparație cu Evangheliile?

Ar trebui să se numească Cartea *Biruinței* celei din urmă a adevărilor de căpătâi cuprinse în Evangheliile, *când va lua sfârșit drama lumii*, în care personajul principal a fost de la început Iisus Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru.

SFÂNTA PREDANIE

Ce este Sfânta Predanie (sau Tradiție)?

Toate acele bunuri duhovnicești pe care le-am moștenit de la sfinții noștri înaintași, care sânt în deplină înțelegere cu Sfânta Scriptură și ne ajută să o înțelegem drept.

Care este mai veche: Sfânta Scriptură sau Sfânta Predanie?

Sfânta Predanie.

Care este mai cuprinzătoare?

Sfânta Predanie. Sfântul Ioánn Evanghelistul întărește aceasta, când spune: „Sânt încă și altele multe ce au făcut Iisus, carile de s'ar fi scris câte una, socotesc că nici lumea aceasta nu ar cuprinde cărțile ce s'ar scrie. Amin.” /Ioánn 21:25/

Ce cuprinde mai cu seamă Sfânta Predanie?

Sfânta Predanie cuprinde: Înfațișări pe scurt și statorniciri ale credinței noastre ortodoxe; Învățătura despre cele șapte Sfinte Taine, precum și chipul săvârșirii lor; Canoanele (sau pravilele) Apostolilor; Canoanele celor șapte sinoade ecumenice, care s'au ținut astfel: Nikéia (Nicéea) în 325, la care au luat parte 318 de Sfinți Părinți; Constantinopol în 381, la care au luat parte 150 de Sfinți Părinți; Efés în 431, la care au luat parte 200 de Sfinți Părinți; Halkidón (Calcedón) în 451, la care au luat parte 630 de Sfinți Părinți; Constantinopol în 553, la care au luat parte 160 de Sfinți Părinți; Constantinopol în 680, la care au luat parte 170 de Sfinți Părinți și la Nikéia (Nicéea) în 787, la care au luat parte 367 de Sfinți Părinți. (La aceste șapte sinoade ecumenice au participat, așadar, cu totul, 2000 de legați ai Bisericii Creștine din întreaga lume). Mai cuprinde canoanele și pravilele unor sinoade (sau soboare) locale; pravile privind rânduiala bisericească ale Sfântului Vasílie cel Mare și ale altor sfinți; scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii; Liturghiile și celelalte slujbe bisericești;

Viețile Sfinților și Mucenicilor Creștini; obiceiuri religioase, semne și simboluri ca arătare a credinței, nădejzii și dragostei noastre.

Poate fi despărțită Sfânta Predanie de Sfânta Scriptură?

Nu. Ele sânt de nedespărțit. Căci în lumina Sfintei Predanii înțelegem drept Sfânta Scriptură, și în lumina Sfintei Scripturi prețuim și iubim Sfânta Predanie.

Care ar fi urmările despărțirii lor?

Urmările rele ale unei astfel de despărțiri s'au și arătat: prin tâlcuirile greșite ale Sfintei Scripturi – neînțelegeri, erezii, schisme și, în cele din urmă, despărțirea Bisericii Sobornicești.

Cine este chemat să păzească neîntinate scrierile Sfintei Scripturi și curăția Sfintei Predanii?

Biserica, care este, după cuvintele Apostolului, „stâlp și întărire a adevărului.” /I Tim. 3:15/ Și aceasta este, mai înainte de toate, datoria ierarhiei bisericești.

II

MĂRTURISIREA DE CREDINȚĂ CREȘTINĂ ORTODOXĂ

Ce înseamnă mărturisirea de credință Creștină ortodoxă?

Înseamnă adevărurile credinței Creștine, cel mai pe scurt rânduite în mărturisirea de credință a Bisericii Ortodoxe Răsăritene. Această mărturisire de credință se mai numește și *Simvolul Credinței*.²

Este numai un singur fel de mărturisire de credință?

Sânt mai multe: Simvolul Apostolilor, Simvolul Sfântului Athanasie cel Mare și al Sfântului Grigorie al Neokesáriei. Dar Simvolul de Credință înfățișat mai jos, cel mai răspândit în Biserica Ortodoxă, a fost alcătuit în vremea celor două sinoade ecumenice de la Nikéia (Nicéea) (325) și la Constantinopol (381).

Din ce este alcătuit acest Simvol?

Este alcătuit din următoarele douăsprezece puncte: Crez într-un Dumnezeu, Tatăl, Atotțiitorul, făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și

2 Am folosit această grafie deoarece este fidelă termenului Ellin (*to symvolon tis pisteos*), și datorită înțelesului diferit pe care îl are astăzi cuvântul „simbol” (cf. DEX, semn care reprezintă sau evocă o noțiune). *Simvolul Credinței* s’ar putea traduce perifrazând „Adunarea prin împreună-sfătuire a articolelor de credință,” așadar nimic apropiat de „simbolistica” modernă. (*n. red.*)

nevăzutelor. Și întru unul Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel unul-născut, carele din Tatăl S'au născut mai nainte de toți vecii, Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut nu făcut, cel de-o-ființă cu Tatăl, prin carele toate s'au făcut. Carele pentru noi oamenii, și pentru a noastră mântuire, s'au pogorît din ceriuri, și s'au întrupat dela Duhul Sfânt și din Maria Fecioara, și s'au făcut om. Și s'au răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat, și au pătimit și s'au îngropat. Și au înviat a treia zi, dupre Scripturi. Și s'au nălțat la ceriuri și șade de-a dreapta Tatălui. Și iarăși va să vie, cu slavă, să judece viii și morții, a căruia Împărăție nu va avea sfârșit. Și întru Duhul Sfânt, Domnul, de-viață-făcătorul, carele din Tatăl purcede, acela ce cu Tatăl și cu Fiul este împreună-închinat și împreună-slăvit, carele au grăit prin proroci. Întru una, Sfântă, Sobornicească și Apostolicească Biserică. Mărturisesc un Botez întru lăsarea păcatelor. Aștept învierea morților. Și viața veacului ce va să fie. Amin.

TÂLCUIREA CREZULUI

Punctul 1 al Simvolului Credinței

Care este punctul 1 din Simvolul Credinței?

Cred întru Unul Dumnezeu, Tatăl, Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor.

De ce credem întru Unul Dumnezeu?

Deoarece doar Unul Dumnezeu este cu adevărat Dumnezeu.

Cum este natura lui Dumnezeu?

Dumnezeu este duh, nemărginit, neschimbător, necuprins, veșnic, fără de început și fără de sfârșit.

Care sânt însușirile esențiale ale lui Dumnezeu?

Dumnezeu este desăvârșit sfânt, desăvârșit bun, desăvârșit drept, desăvârșit adevărat, desăvârșit slobod, preaînțelept, atotputernic, preamilostiv, atotprezent, atotștiutor și Sieși de ajuns.

De ce Îl numim pe Dumnezeu „Tatăl”?

Pentru că El este Tatăl lui Iisus Hristos, singurul Său Fiu – și, prin El, al tuturor celor care, născuți din nou prin Iisus Hristos, se fac fii ai Săi.

De ce Îl numim pe Dumnezeu „Făcătorul”?

Pentru că El a făcut toate cele văzute și nevăzute prin puterea și atotînțelepciunea Sa, și nimic nu s'a făcut și nu există fără El. El este Făcător și Atotștiitor.

Ce se înțelege prin cer?

Îngerii, care sânt duhuri nevăzute și fără de număr.

Sânt îngerii asemenea oamenilor?

Da. Ca și oamenii, îngerii sânt ființe dăruite cu rațiune, cu simțăminte, putere și nume propriu. Ca și oamenii, ei își găsesc fericirea în Dumnezeu.

Prin ce se deosebesc îngerii de oameni?

Îngerii sânt fără de trup și fără de moarte.

Cine sânt îngerii păzitori?

Aceștia sânt îngerii cărora li s'a încredințat să-i ocro-

tească și să-i apere pe oameni. Chiar Hristos a adevărat această, prin cuvintele: „**Vedeți să nu disprețuiți** pre vreunul din aceștia mici; că zic vouă că îngerii lor în ceruri pururea văd fața Tatălui meu cel din ceruri.” /Mathei 18:10/

Toți îngerii sânt la fel?

Toți îngerii au aceeași fire, dar se deosebesc prin slavă, putere și lucrare. Sânt nouă cete îngerești: Scaunele, Heruvimii, Serafimii, Domniile, Stăpâniile, Puterile, Începătoriile, Arhanghelii și Îngerii.

Mai au îngerii în Biblie și alte nume?

Da, foarte des sânt numiți *Oștirile cerești* sau *Oștile Domnului*.

De ce li se dau nume ostășești?

Pentru că ei sânt cea putere dumnezeiască ce luptă împotriva duhurilor rele, care sânt împotriva lui Dumnezeu și care îi vatămă pe oameni.

Ce sânt duhurile rele?

Ele au fost cândva îngeri, care au căzut însă de la Dumnezeu și-au ajuns vrăjmași ai lui Dumnezeu și ai oamenilor.

Cum altfel se mai numesc duhurile rele?

Diavoli.

Ce înseamnă acest nume?

Clevetitor sau defăimător. Căci diavolii neîncetat clevetesc și defăimează pe Dumnezeu și pe oameni.

Spre ce fapte rele îi îndeamnă neîncetat diavolii pe oameni?

Spre toate doririle păcătoase și faptele rele care sânt împotriva legii lui Dumnezeu; îndeobște spre ură, minciună și silnicie. Așa cum Domnul Iisus le-a grăit Evreilor, prigonitorilor Săi: „Voi din tatăl diavolul sânteți, și poftele tatălui vostru vreți să faceți. Acela ucigător de oameni a fost dintru început, și întru adevăr nu a stătut, căci nu este adevăr întru dânsul. Când grăiește minciuna, dintru ale sale grăiește, căci mincinos este, și tatăl aceleia.” /Ioánn 8:44/

Cum putem ști dacă unii oameni sânt stăpâniți de diavol?

După ura lor împotriva lui Dumnezeu și a oamenilor, și după înșelare și silnicie.

De care nume se tem diavolii cel mai mult?

De numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Al cui nume îl urăsc necredincioșii cel mai mult?

Numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Punctul al 2-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 2-lea din Simvolul Credinței?

(Cred) și întru unul Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel unul-născut, carele din Tatăl S'au născut mai nainte de toți vecii, Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut nu făcut, cel de-o-ființă cu Tatăl, prin carele toate s'au făcut.

Ce înseamnă numele „Iisus Hristos”?

Iisus înseamnă *Mântuitor*, căci El a venit să-i mântuiască pe oameni de Satana, de păcat și de moarte. *Hristos* înseamnă *Uns* (Împărat, Arhiereu, Proroc).

În ce chip este Iisus Hristos „Fiul lui Dumnezeu”?

El este singurul Fiul al lui Dumnezeu Tatăl, născut, iar nu făcut.

Oare este mare deosebirea între „născut” și „făcut”?

Da, foarte mare. Așa după cum omul dă naștere copilului, care este din aceeași ființă cu el, dar făurește lucruri, care nu sânt de aceeași ființă cu el – așa și Dumnezeu Îl naște pe Fiul Său din veșnicie, din ființa Sa proprie, dar a făcut nenumărate ființe și lucruri care nu sânt din aceeași fire cu El.

De ce este numit „Lumină din Lumină”?

Pentru că Tatăl Lui este Lumina veșnică a înțelepciunii și a iubirii, și astfel este firesc ca Fiul unui asemenea Tată să fie Lumină din Lumină.

De ce este El numit „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”?

Din aceeași pricină. Tot astfel se întâmplă chiar și în rânduiala lumii acesteia; de pildă, pe acela care se naște din om îl putem numi „omul adevărat din om adevărat,” pentru că fiul este totdeauna și oriunde din aceeași ființă cu părinții săi.

Asemenea și Domnul nostru Iisus Hristos – pentru că este Fiul lui Dumnezeu, cu adevărat este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, după cum El însuși a zis: „Eu și Tatăl una sântem.” /Ioánn 10:30/

De ce spunem „prin carele toate s’au făcut”?

Deoarece Dumnezeu a zidit prin Fiul toate lucrurile care sânt în cer și pe pământ. După cum se întărește și în Sfânta Scriptură: „Toate printr’însul s’au făcut, și fără de el nimica s’a făcut din ce s’a făcut.” /Ioánn 1:3/

Punctul al 3-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 3-lea din Simvolul Credinței?

Carele pentru noi oamenii, și pentru a noastră mântuire, s’au pogorît din ceruri, și s’au întrupat dela Duhul Sfânt și din Maria Fecioara, și s’au făcut om.

Pentru ce S’a pogorît Fiul lui Dumnezeu Iisus Hristos din cer, adică din slava și fericirea Sa veșnică, în aceasta lume a pătimirii?

Pentru oameni și pentru mântuirea lor.

Care a fost pricina pogorîrii Lui din ceruri? Ce L-a mișcat?

Mila și iubirea Sa nemărginită față de oameni.

A venit El, oare, pentru toți oamenii?

Da, El a venit să aducă mântuire tuturor oamenilor. Dar s’au mântuit doar aceia care au crezut în El și care au răspuns cu iubirea lor iubirii Lui.

Ce înseamnă: „S’au întrupat dela Duhul Sfânt și din Maria Fecioara”?

Întrupat înseamnă înveșmântat în trup sau că a luat trup. Preasfânta Fecioară Maria L-a zămislit nu după fire, ci mai presus de fire, prin puterea Duhului Sfânt.

Cum a fost cu putință ca Fecioara să nască pe Fiul fără a fi căsătorită?

La Atotputernicul Dumnezeu toate sânt cu putință. Prin puterea Sa, El i-a făcut la început pe cel dintâi bărbat și pe cea dintâi femeie, pe Adam și Eva. Tot prin puterea Sa, El a făcut ca Fecioara Maria să-L zămislească pe Iisus Hristos, Om adevărat și Dumnezeu adevărat.

În ce este Iisus Hristos asemenea oamenilor?

El a avut trup omenesc și suflet omenesc ca orice om, mai puțin păcatul. A fost om desăvârșit, însă lipsit de păcate și patimi.

Prin ce se deosebește Iisus Hristos de toți oamenii din istorie?

Prin unirea celor două firi, cea dumnezeiască și cea omenească, într'o singură persoană. Oamenii sânt doar oameni, dar El a fost Dumnezeu-Om.

De ce o numim pe Fecioara Maria „Maica Domnului” și „Născătoare-de-Dumnezeu”?

Pentru că cele două firi ale Mântuitorului nostru, cea dumnezeiască și cea omenească, s'au unit la zămislire. Astfel, Dumnezeu și Omul s'au născut din ea în același timp, în aceeași persoană.

De ce o numim pe Fecioara Maria „pururea-fecioară”?

Pentru că ea a fost fecioară înainte, în timpul și după nașterea lui Iisus Hristos; ea a rămas veșnic fecioară.

O cinstește Biserica Ortodoxă pe Maica Domnului ca Sfântă?

Da, în Biserica Ortodoxă Maica Domnului este cinstită mai presus de toți ceilalți sfinți, mai mult chiar decât îngerii, pentru că a fost aleasă de Dumnezeu să fie mijlocitoare pentru mântuirea omenirii, prin nașterea Mântuitorului lumii.

De ce Îl numim pe Hristos „Mântuitor”?

Pentru că S'a pogorât din ceruri ca să-i mântuiască pe oameni de Satana, de păcat și moarte. Căci Satana este pricinuitoarea păcatului, iar prin păcat a venit moartea.

Când a fost săvârșit primul păcat?

În Rai, când Adam și Eva s'au ridicat împotriva lui Dumnezeu și s'au supus Satanei.

Ce legătură au toți ceilalți oameni cu păcatul lui Adam?

Noi toți am moștenit acest păcat de la protopărinții noștri. Așa cum moștenim anumite boli de la părinții noștri, tot așa am moștenit și păcatul de la strămoșii neamului omenesc.

Acesta a fost singurul păcat pentru care a venit Hristos să-i mântuiască pe oameni?

Nu. Acestui păcat dintâi i s'au adăugat nenumărate alte păcate; astfel încât, după o vreme mai îndelungată, oamenii au căzut cu totul sub puterea Satanei.

De ce nu a ridicat Dumnezeu un om mare – un geniu – ca să săvârșească lucrarea lui Hristos și

să-L cruțe în felul acesta pe Fiul Său cel veșnic?

Pentru că absolut toți oamenii erau păcătoși și muritori, chiar și cei mai mari și cei mai buni. Întreaga lume zăcea în păcat. Satana și moartea stăpâneau lumea până la pogorîrea din ceruri a singurului Mântuitor cu putință, mai puternic decât Satana, fără de păcat și fără de moarte, Care a adus neamului omenesc eliberare și mântuire.

Punctul al 4-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 4-lea din Simvolul Credinței?

Și s'au răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat, și au pățimit și s'au îngropat.

Cine au fost învinuitorii lui Iisus Hristos?

Preoții Evrei și Fariseii, care-L pizmuiau pe Iisus Hristos pentru că săvârșise minuni mari, pe care ei nu le-au putut săvârși, și pentru că poporul era mult mai apropiat de El decât de ei.

Cine a fost judecătorul care l-a osândit la moarte pe Iisus?

Ponțiu Pilat, guvernatorul Roman al Palestinei, ca reprezentant al Împăratului de la Roma.

De ce este pomenit în chip anume numele lui Ponțiu Pilat?

Pentru ca moartea lui Iisus Hristos să fie întărită istoric, tot astfel cum este pomenit și numele Împăratului Avgúst în scrierile evanghelice care istorisesc nașterea Lui.

Pentru ce păcat sau fărădelege L-a osândit Pilat la moarte pe Iisus?

Pentru nici un păcat. Pilat însuși a afirmat înaintea preoților Evrei și a poporului, grăind: „Nici o vină aflu în omul acesta” și a repetat: „Iată eu, înaintea voastră întrebându-l, nici o vină am aflat întru omul acesta;” de asemenea, și a treia oară a zis: „Dar ce rău a făcut acesta? Nici o vină de moarte am aflat întru el.” Dar temându-se de Evrei, acesta L-a dat să fie răstignit. /Luca 23:4,14,22; Ioánn 18:38 și 19:4,6/

Cum a îngăduit dreptatea dumnezeiască să sufere Iisus o moarte atât de cumplită, fiind pe deplin nevinovat?

El nu a murit pentru vreun păcat al Său, ci pentru păcatele noastre. Veșnica dreptate a lui Dumnezeu a căutat o astfel de jertfă curată și neprețuită pentru păcatul lui Adam și pentru păcatele noastre.

A fost vreo pricină pentru o jertfă atât de mare?

Da. Prin această jertfă, Dumnezeu și-a arătat iubirea Sa fără de margini față de oameni. „El au iubit pre noi și au trimis pre Fiul său ispășire pentru păcatele noastre.” /I Ioánn 4:10/

De ce Îl numim pe Iisus Hristos „Răscumpărător”?

Pentru că ne-a răscumpărat din păcate și moarte, prin pătimirea Sa și prin moartea pe cruce.

Cum a putut să moară Dumnezeu, fiind fără-de-moarte?

El nu a murit ca Dumnezeu, ci ca om. Dumnezeirea și sufletul Său nu au gustat în nici un chip moartea.

În ce constă măreția unică a jertfei lui Hristos?

În primul rând, în desăvârșita Sa nevinovăție; în al doilea rând, în iubirea Să fără de margini față de oameni și în ascultarea Sa față de Tatăl; iar în al treilea rând, în moartea Sa de bună voie pentru mântuirea păcătoșilor.

Punctul al 5-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 5-lea din Simvolul Credinței?

Și au înviat a treia zi, după Scripturi.

Care a fost cea mai mare biruință a lui Hristos?

Învierea Sa din morți.

Ce a arătat mai presus de toate dumnezeirea Sa atotputernică?

Iarăși, învierea Sa.

Ce lucru a întărit mai presus de toate biruința lui Hristos asupra Satanei?

Pogorârea Sa la Iad.

Ce este Iadul?

Împărăția întunericului din cele mai de jos ale pământului, unde Satana are stăpânire asupra morții. Hristos a putut „prin moarte să surpe pre cela ce are stăpânia morții, adică pre diavolul.” /Evrei 2:14/

Ce a făcut Hristos în Iad?

Prin pogorîrea Sa la Iad, El l-a făcut pe Satana să tremure și să fugă de la fața Sa. Miliarde de suflete

omenești care se chinuiau acolo s'au bucurat de pogorîrea lui Hristos.

Ce a făcut Hristos pentru acele suflete omenești?

Le-a propovăduit Evanghelia Sa – Vestea cea Bună – și a întărit biruința Sa asupra Satanei și asupra morții. Și, pentru că mulți au primit-o, s'au mântuit.

În ce zi s'a petrecut învierea lui Hristos?

În a treia zi după moartea Sa, întocmai cum a vestit de mai multe ori ucenicilor Lui. A murit Vineri și a înviat Duminică.

Care au fost cei dintâi martori ai învierii lui Hristos?

Străjerii, care primiseră poruncă de la Evrei să păzească mormântul Său.

Cui au vestit aceștia învierea lui Hristos?

Preoților și căpeteniilor Evreilor.

Cum au răspuns căpeteniile și preoții la această veste?

S'au temut și s'au tulburat, i-au cumpărat pe străjeri cu *arginți mulți* și le-au poruncit să meargă și să răspândească vestea că „ucenicii lui, noaptea venind, au furat pre el, dormind noi.” /Matthei 28:13/

Care este cel dintâi dintre ucenicii lui Hristos ce a aflat despre învierea Sa?

La mormântul Său, îngerii au grăit femeilor Galileene: „Ce căutați pre cel viu între cei morți? Nu este aici, ci s'au sculat.” /Luca 24:5/

A arătat Hristos Învierea Sa din morți în chip de netăgăduit, și cui ?

Da, El s'a arătat viu, în trup, ucenicilor și următorilor Săi – nu o dată, ci de mai multe ori, vreme de 40 zile, așa cum scrie în Evangheliile, în Faptele Apostolilor, în Epistolele Apostolilor și în Apocalipsă.

Ce a făcut Hristos în cele 40 de zile dintre Învierea și Înălțarea Sa la cer?

I-a învățat pe ucenicii Săi cele mai adânci taine ale Împărăției lui Dumnezeu /Faptele Apostolilor 1:3/

De ce este scris că Hristos a înviat a treia zi „dupre Scripturi”?

Pentru că Învierea Sa a fost prorocită în Vechiul Legământ. /Psalm 14:9-10; Isaia 52/ Însuși Hristos S'a asemănat pe Sine cu Iona Prorocul, spunând: „Că precum a fost Iona în pântecele chitului trei zile și trei nopți, așa va fi Fiul Omului în inima pământului trei zile și trei nopți.” /Mathei 12:40/ Și iarăși, după învierea Sa, le-a zis Apostolilor: „Așa este scris, și așa trebuia să pătimească Hristos, și a treia zi să învie din morți.” /Luca 24:46/

Punctul al 6-lea din Simvolul Crediței

Care este punctul al 6-lea din Simvolul Crediței?

Și s'au nălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui.

Când S'a înălțat Domnul de la pământ la cer?

În a patrusprezecea zi după învierea Sa.

Cum numim această zi?

Ziua Înălțării.

În ce loc S'a înălțat Domnul Iisus la cer?

Pe Muntele Măslinilor.

Cine au fost martorii Înălțării Sale?

Toți ucenicii Săi credincioși.

De ce S'a înălțat Domnul la cer?

Deoarece și-a încheiat slujirea Sa înaintea oamenilor, a mers în lăcașul Său veșnic.

S'a înălțat Hristos la cer cu trupul Său omenesc?

Da, cu trupul Său omenesc, Care a înviat din morți.

De ce S'a înălțat în chip văzut, înaintea multor martori ?

Ca să-i încredințeze pe toți cei ce cred în El că și ei se vor înălța astfel la cer după învierea cea de obște.

Ce înseamnă cuvintele: „Șade de-a dreapta Tatălui?”

Iisus Hristos are aceeași mărire, slavă și putere cu Tatăl. Înaintea înălțării Sale, El i-a încredințat pe ucenicii Săi, spunându-le: „Datu-mi-s'au toată stăpânirea în cer și pre pământ.” /Mathei 28:18/

Punctul al 7-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 7-lea din Simvolul Credinței?

Și iarăși va să vie, cu slavă, să judece viii și morții, a căruia Împărăție nu va avea sfârșit.

Ce ne învață articolul al 7-lea din Simvolul Credinței?

Despre a doua venire a lui Hristos, despre judecata Sa asupra celor vii și asupra celor morți și despre înfăptuirea desăvârșită a veșnicei Sale Împărății cerești.

Se va deosebi cea de-a doua venire a lui Hristos de cea dintâi?

Se va deosebi, și va fi întru totul diferită. Întâia Sa venire a fost în mare smerenie, spre a sluji oamenilor și spre a se jertfi pentru ei. A doua Sa venire va fi cu mărire și cu slavă, spre judecata oamenilor, vii și morți.

Cum a înfățișat El a doua venire a Sa?

El a zis: „Iar când va veni Fiul Omului întru slava sa, și toți sfinții îngeri cu dânsul, atunci va șede pe scaunul slavei sale; și se vor aduna înaintea lui toate neamurile, și va despărți pre dânșii unul de altul, precum desparte păstorul oile de capre.” /Matthei 25:31-33/ Iar după aceea îi va judeca pe cei drești și pe cei nedrești, după faptele lor.

Există vreo arătare a venirii Sale?

Sânt câteva. De pildă, Sfântul Apostol Pavel, mângându-i pe aceia întristați din pricina celor răposăți ai lor, zice: „Că însuși Domnul întru poruncă, întru glasul arhanghelului și întru trâmbița lui Dumnezeu se va pogori din cer, și cei morți întru Hristos vor învia întâiu.” /I Thessalonikeni 4:16/

Mai este vreo mărturie din ceruri despre a doua Sa venire?

Da. La Înălțarea Sa, s'au arătat doi îngeri care le-au spus Apostolilor: „Ce stați căutând spre cer? Acest Iisus carele s'au înălțat dela voi la cer, așa va veni precum ați văzut pre el mergând la cer.” /Faptele Apostolilor 1:11/

Ce ne mai este descoperit despre Judecata de Apoi?
Însuși Hristos a spus că atunci când va veni a doua oară, întru slava și puterea Sa, „va răsplăti fiecăruia după faptele lui.” /Matthei 16:27/

Ce va zice El atunci celor buni și credincioși?
„Veniți binecuvântații Părintelui meu, moșteniți împărăția cea gătită vouă dela întemeierea lumii.” /Matthei 25:34/

Dar ce va spune celor răi și necredincioși?
„Duceți-vă dela mine, blestemaților, în focul cel večnic, carele este gătit diavolului și îngerilor lui.” /Matthei 25:41/

Și ce se va întâmpla la sfârșit?
Cei drepti vor merge la viața veșnică și fericită, iar cei păcătoși la chinul veșnic.

Cum va fi a doua venire a Domnului?
Într'o clipă! „Că precum iese fulgerul dela răsărit și se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului Omului,” a zis El. /Matthei 24:27/

Când va fi a doua Sa venire, Judecata de Apoi și sfârșitul lumii?
Nu ne este descoperită vremea când vor avea loc

aceste înfricoșate întâmplări. Dumnezeu numai ne-a îndemnat să fim mereu pregătiți să Îl întâmpinăm. Pentru aceasta, „Privegheați, a zis El, și fiți gata, că în ceasul care nu gândiți, Fiul Omului va veni.”/Matthei 24:44/

Cum să ne pregătim pentru această înfricoșătoare zi?

Prin dreapta-cugetare, dreapta-simțire și dreapta-făptuire, după învățătura Sa, după povețele Bisericii și după pilda Sfinților Săi.

A pomenit Hristos vreun semn al apropierii sfârșitului?

Da. El a pomenit aceste semne: războaie, revoluții, cutremure, revolte, foamete, molime, năpaste, învățători mincinoși, trădări, creșterea urii și împușinarea dragostei, priveriști înfricoșătoare, semne neobișnuite pe cer, vrajbă și tulburări între popoare și altele. (vezi Matthei 24 și Luca 21)

Sântem încredințați că Hristos va birui toate acestea?

Pe deplin. În toate aceste năpaste, Domnul și Mântuitorul nostru va mântui multe suflete omenești, așa cum a prorocit la începutul tragediei neamului omnesc. Nici unul dintre cei ce cred în El și Îi cheamă numele nu va pieri.

Punctul al 8-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 8-lea din Simvolul Credinței?
(Cred) Și întru Duhul Sfânt, Domnul, de-viață-

făcătorul, carele din Tatăl purcede, acela ce cu Tatăl și cu Fiul este împreună-închinat și împreună-slăvit, carele au grăit prin proroci.

De ce Duhul Sfânt este numit „Domnul”?

Este numit astfel tot așa cum Tatăl și Fiul sânt numiți *Domnul*.

Așadar, Duhul Sfânt este Dumnezeu?

Cu adevărat este, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, și nu se naște din Tatăl, așa cum se naște doar Fiul, ci purcede din Tatăl.

Cum putem atunci spune că credem într'un singur Dumnezeu?

Cu adevărat credem într'un singur Dumnezeu, despre Care ne-a fost dezvăluită prin Hristos cea mai înaltă taină – aceasta este taina desăvârșitei înțelegeri a celor Trei Ipostasuri (Persoane) dumnezeiești ale aceleiași Ființări (Esențe) dumnezeiești. De aceea vorbim despre întreitul Dumnezeu sau despre Treimea întru Unime, despre *Unul Dumnezeu*.

Oare Dumnezeu S'a descoperit pe Sine în Vechiul Legământ ca Treime Sfântă?

Nu întru totul lămurit. Isaia a văzut în vedenia sa Serafimii cântându-I lui Dumnezeu pe Scaun: „Sfânt, sfânt, sfânt (este) Domnul Savaoth.” /Isaia 4:3/ Repetarea întreită a cuvântului *sfânt* închipuie cele trei persoane dumnezeiești. A se vedea și Facerea 1:26.

De ce nu S'a descoperit lămurit Dumnezeu pe Sine în Vechiul Legământ ca Treime Sfântă?

Așa cum nici omul nu-și descoperă tainele sale launtrice înaintea slugilor și străinilor, ci numai în fața copiilor săi, tot astfel nici Dumnezeu nu și-a descoperit taina ființării Sale oamenilor „străini,” care au fost slugi și robi ai Legii, ci a păstrat această descoperire pentru copiii Săi iubiți, ai Noului Legământ.

În ce măsură este descoperită Sfânta Treime în Noul Legământ?

Numai pe cât poate omul să înțeleagă cât este încă în trup. Arhanghelul Gavriil i-a vestit Preasfintei Fecioare: „Duhul Sfânt se va pogori preste tine și puterea celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul ce se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema.” /Luca 1:35/ Astfel este pomenită toată Treimea: *(Sfântul) Dub, (Sfântul) Tată și (Sfântul) Fiu.*

Mai e și un alt exemplu?

Da. La botezul lui Iisus în râul Iordan, „s’a deschis cerul și s’au pogorit Duhul Sfânt în chip trupesc, ca un porumb, preste dânsul, și glas din cer s’au făcut, zicând: Tu ești Fiul meu cel iubit, întru tine bine am voit.” /Luca 3:21-22/

Mai sânt și altele?

Sfântul Ioánn Evanghelistul spune limpede: „Căci trei sânt cari mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul și Sfântul Duh; și acești trei una sânt.” /I Ioánn 5:7/ Prin numele „Cuvântul,” Sfântul Apostol Ioánn Îl arată pe Fiul, așa cum se vede și din Evanghelia sa. /Ioánn 1:14/

Mai este vreunul?

Domnul Iisus a poruncit ucenicilor Săi: „Drept aceea, mergând învățați toate neamurile, botezând pre ei întru numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.” /Matthei 28:19/

De ce este Sfântul Duh numit „de-viață-făcătorul”?

Pentru că nu poate fi viață adevărată fără Duhul Sfânt – nici în cer, nici pe pământ.

De ce numai Biserica Ortodoxă învață că Sfântul Duh „din Tatăl purcede”, și nu și din Fiul, așa cum învață neortodocșii?

Pentru că Biserica Ortodoxă cugetă logic că Dumnezeu știe despre Sine mai bine decât știu oamenii despre El. Iar Domnul și Dumnezeul nostru Iisus Hristos, Vestitorul tuturor tainelor dumnezeiești, Le-a descoperit ucenicilor Săi că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl, spunând: „Duhul adevărului carele dela Tatăl purcede, acela va mărturisi pentru mine.” /Ioánn 15:26/

De ce se spune că Sfântul Duh a grăit prin proroci?

Pentru că chiar așa și este. Sfântul Petru scrie: „nici o prorocie a Scripturii nu se tâlcuiește duple socotința fieștecăruia: că nu prin voia oamenilor s’a făcut vreodată prorocie, ci purtându-se de Duhul Sfânt au grăit oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu.” /II Petru 1:20-21/

Nu sânt și Apostolii însuflați și îndrumați de Duhul Sfânt?

De bună seamă. Dar de acest lucru nu se pomenește

în Simvolul Credenței pentru că nu a fost tăgăduit niciodată de nimeni. Sânt pomeniți numai prorocii pentru că în vremurile de atunci ereticii tăgăduiau că Vechiul Legământ a fost scris sub însuflarea Sfântului Duh.

S'a arătat Sfântul Duh vreodată în chip văzut?

S'a arătat în chip de porumbel la botezul lui Hristos. De asemenea, s'a arătat în chip de „limbi de foc” și s'a pogorât peste Apostoli în ziua Cincizecimii, în a cincizecea zi după Înviere.

Poate fiecare Creștin să aibă în sine pe Sfântul Duh?

Da, după cuvintele mustrătoare ale lui Hristos: „Deci dacă voi, vicleni fiind, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cât mai vârtos Tatăl cel din cer va da Duh Sfânt celora ce cer dela dânsul?” /Luca 11:13/ Iar Sfântul Apostol Pavel a scris: „**Au nu știți** că sânteți casa lui Dumnezeu, și Duhul lui Dumnezeu locuiește întru voi?” /I Corintheni 3:16/

Ce daruri dobândim prin primirea Sfântului Duh?

Toate darurile bune cu putință, precum: înțelepciunea, înțelegerea, chibzuința, cunoașterea, frica lui Dumnezeu, bărbăția, smerenia, curăția, sfințenia și altele.

Cum să ne învrednicim de Duhul Sfânt și darurile Sale?

Prin păzirea cu strășnicie a inimii și a limbii noastre; prin rugăciune și dragoste; prin Sfintele Taine.

Punctul al 9-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 9-lea din Simvolul Credinței?
(Cred) Întru Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică Biserică.

Ce este Biserica?

Este o comunitate unică în istoria omenirii. Ea este familia lui Dumnezeu, făurită prin cuvântul și sângele lui Iisus Hristos, cârmuită și însuflată de Dumnezeu prin Sfântul Duh.

Ce a spus Hristos despre Biserică?

El a zis: „Voiu zidi Biserica Mea, și porțile iadului nu o vor birui.” /Matthei 16:18/

Cine este Capul Bisericii?

Hristos Cel veșnic viu, Care a spus: „Și iată eu cu voi sânt în toate zilele, până la sfârșenia veacului, Amin.” /Matthei 28:20/ Și Sfântul Apostol Pavel a vorbit despre felul în care Tatăl Ceresc L-a preamărit pe Fiul Său, Iisus Hristos: „și pre el au dat cap (...) Bisericii, carea este trupul lui.” /Efeseni 1:22-23/

Care este legătura între Hristos și cei din Biserica Sa?

Sfântul Apostol Pavel a lămurit-o limpede prin cuvintele: „Iar voi santeți trupul lui Hristos, și mădulări (fiecare) în parte.” /I Corintheni 12:27/

Cine sânt mădulele (membrii) Bisericii?

Toți acei bărbați și femei uniți prin aceeași credință și nădejde, legați prin aceeași lege dumnezeiască a

dragostei, sfințiți prin aceleași Sfinte Taine, care se află sub îndrumarea unor episcopi și preoți legiușiți.

Prin ce se deosebește Biserica de toate celelalte societăți și organizații lumești, cu privire la membrii acestora?

Din Biserică fac parte și cei morți – ceea ce nu aflăm la nici una dintre organizațiile lumești.

Cum se întâmplă aceasta?

Când mădulele Bisericii mor pe pământ, se despart de trupurile lor, dar nu și de Biserică. Sufletele lor merg în Biserica Cerească. De aceea sânt două aripi ale Bisericii: cea văzută și cea nevăzută.

Cine sânt mădulele Bisericii văzute?

Toți Creștinii care trăiesc în trupuri văzute și care luptă pentru desăvârșirea Creștinească.

Cine sânt mădulele Bisericii nevăzute?

Toți Creștinii care au murit în credința lui Hristos din ultimele nouăsprezece veacuri, precum și Dreptii Vechiului Legământ, pe care Domnul i-a mântuit prin pogorîrea Sa la Iad.

Oare părinții, frații, surorile, copiii, rudele și prietenii noștri răposați aparțin Bisericii nevăzute?

De bună seamă, cu o singură condiție – să fi trăit și să fi murit Creștini.

Care Biserică este mai numeroasă, cea văzută sau cea nevăzută?

Cea nevăzută este mult mai numeroasă. Și acest număr crește neîncetat.

Este vreo legătură între Biserica văzută și cea nevăzută?

Este. Noi o numim părtășia sfinților.

Ce înseamnă „părtășia sfinților”?

Rugăciunile și faptele de milostenie ale mădularilor vii pentru cei răposați pe de o parte, precum și rugăciunile și mijlocirea celor răposați pentru cei vii, pe de alta.

Care sânt însușirile de căpătâi ale Bisericii lui Hristos?

Biserica lui Hristos este Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească.

De ce spunem că Biserica este „una”?

Pentru că ea este un singur trup duhovnicesc cu un singur cap, Iisus Hristos, și cu un singur Sfânt Duh, Care sălășluiește în ea. Sfântul Apostol vorbește despre unirea în șapte chipuri a Bisericii, zicând: „(Este) un trup și un Duh, (...) o nădejde; un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu și Tatăl tuturor.”³
/Efeseni 4:4-6/

Cum trebuie înțeleasă autocefalia fiecărei Biserici locale din sânul Bisericii Ortodoxe Răsăritene?

Fiecare Biserică este autonomă în folosirea limbii

3 Conform originalului Grecesc, *un/o* are aici funcție de numeral, nu de articol nehotărît (precum și în toate locuri unde se întâlnește în Crez). (*n.red.*)

poporului, într'o anumită măsură în ceea ce privește organizarea externă, care se supune Dreptului Canonic. Altminteri, ele sânt dependente unele de altele ca mădulare ale aceluiași trup unic al lui Hristos, ca ramuri ale aceluiași copac, ce își trag seva din aceeași rădăcină și prin aceleași artere.

Care sânt astăzi Bisericile autocefale în Biserica Ortodoxă Răsăriteană?

Biserica Constantinoplei, a Ierusalimului, a Alexandriei, a Antiohiei, Biserica Greacă, a Ciprului, a Sinaiului, Sârbă, Bulgară, Rusă, Română, Georgiană, Albaneză, Poloneză, Cehă și Slovacă.

Sânt acestea asemenea (egale) între ele?

Sânt egale, pricină pentru care se numesc Biserici-surori. Biserica Rusiei și cele din Balcani mai numesc încă Biserica Constantinoplei „Biserică-Mamă” pentru că de la Constantinopole (Bizanț) au primit Creștinismul.

Care este cea mai înaltă autoritate în Biserica Ortodoxă a Răsăritului?

Sinodul Ecumenic, care cuprinde reprezentanții tuturor Bisericilor autocefale surori.

Care este cea mai înaltă autoritate în Bisericile locale?

Patriarhul, Mitropolitul sau Arhiepiscopul, împreună cu Sinodul Episcopilor.

Se poate mântui omul în afara Bisericii?

Nu se poate mântui, pentru că Biserica este vistierul

harului lui Dumnezeu, fără de care nimeni nu se poate mântui – ca o mâna desprinsă de trup.

De ce se numește Biserica „sfântă”?

Pentru că ea este sfințită prin sfințenia Întemeietorului ei, Iisus Hristos, prin cuvintele Sale sfinte, prin faptele, prin jertfa Sa și pentru că scopul ei este să-i sfințească pe oameni. Și, în sfârșit, pentru că a dat și nu contenește să dea mulțime de sfinți și mucenici.

Ce scrie în Sfânta Scriptură despre sfințenia Bisericii?

Iată un exemplu: „Hristos au iubit Biserica și pre sine s’au dat pentru dânsa, ca pre ea să o sfințească, curățindu-o cu baia apei întru grai, ca să o puie înainte pre ea luiși slăvită Biserică, neavând întinăciune, au zbârcitură, au altceva de acest fel, ci ca să fie sfântă și fără de prihană.” /Efeseni 5:25-27/

Păcătoșii din Biserică o întinează oare pe aceasta cu păcatele lor?

Păcătoșii se întinează pe ei înșiși, nu Biserica întreagă – așa după cum nici fumul ce iese pe coș nu poate să strice întreaga atmosferă a Pământului.

Îi ajută Biserica pe păcătoși să se îndrepte?

Da, foarte mult. Aceasta și este una din datoriile de căpătâi ale Bisericii, de a-i curăța pe păcătoși de păcatele lor și de a-i face mădulare sfințite din sfânta familie a lui Dumnezeu.

Ce face Biserica în privința păcătoșilor care

resping cu încăpățănare chemarea ei la pocăință?

Pe aceștia îi taie din trupul ei ca pe niște mădulare necurate, după cuvintele lui Hristos: „Iar de nu va asculta nici de biserică, fie ție ca un păgân și ca un vameș.” /Matthei 18:17/

De ce se numește Biserica „sobornicească”?

Pentru că nu este îngrădită de spațiu, timp, rasă sau limbă. Ea este menită întregii omeniri. Domnul cel Înviațat i-a îndrumat astfel pe Apostoli: „Mergând, învățați toate neamurile.” /Matthei 28:19/

Mai este vreo pricină pentru care numim Biserica „sobornicească”?

Biserica se mai numește sobornicească (universală) și pentru că în ea sânt cuprinse toate adevărurile și toate mijloacele trebuincioase pentru mântuirea fiecărui suflet omenesc din lume.

De ce se numește Biserica „apostolească”?

Pentru că în Biserică s’au păstrat deplinătatea duhului, învățaturii și lucrării Apostolilor lui Hristos.

Oare trebuie Biserica să se supună întru toate Apostolilor?

Întru toate.

De ce?

Pentru că Hristos i-a ales pe Apostoli și le-a dat putere să vorbească și să lucreze în numele Său. El a spus: „Încă și voi mărturisiți, că dintru început cu mine sânteți.” /Ioánn 15:27/

Trebuie să-i ascultăm pe Apostoli așa cum Îl ascultăm pe Hristos?

Trebuie, pentru că El le-a spus Apostolilor: „Cine priimește pre voi, pre mine priimește.” /Mathei 10:40/ Și mai mult, El a osândit orașele care nu-i vor primi pe Apostoli cu aceste cuvinte înfricoșătoare: „Amin zic vouă, mai lesne va fi pământului Sodomului și Gomorrului în ziua judecării, decât cetății aceleia.” /Mathei 10:15/

Ce putere deosebită le-a dat Domnul Apostolilor Săi?

Să lege și să dezlege. „Oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate în cer.” /Mathei 18:18/ Și la fel, în legătură cu aceasta: „Cărora veți ierta păcatele, ierta-se-vor lor; cărora veți ținea, ținute vor fi.” /Ioánn 20:23/

Ce este „succesiunea apostolească”?

Ierarhia legiuită, adică șirul neîntrerupt al înmânării harului și stăpâniei în Biserică de la Apostoli la episcopi, iar de la episcopi la preoți și diaconi, prin hirotonie.

A păstrat străvechea noastră Biserică Răsăriteană în chip neștirbit succesiunea apostolească?

Da.

Este pentru noi o fericire și o cinste că ne-am născut și am crescut în sânul acestei Biserici?

Într'adevăr, este. Trebuie să mulțumim lui Dumnezeu și părinților noștri pentru aceasta.

Punctul al 10-lea din Simvolul Crediinței

Care este punctul al 10-lea din Simvolul Crediinței?
Mărturisesc un Botez întru lăsarea păcatelor.

Ce este botezul?

Este o sfântă treaptă de început (sau sfântă slujbă), prin care ne facem mădulare legiuite ale Bisericii.

Câte Sfinte Taine sânt în Sfânta Biserică Ortodoxă?

Sânt șapte Sfinte Taine: Botezul, Mirungerea, Împărtășania, Spovedania, Preoția, Cununia și Maslul.

De ce în Simvolul Crediinței este pomenită numai Sfânta Taină a Botezului?

Mai întâi de toate pentru că prin Sfânta Taină a Botezului noi primim har, ca fii nou-născuți ai lui Dumnezeu, spre a fi Creștini. Numai după aceasta ne este îngăduit să ne apropiem de celelalte Sfinte Taine, pentru sporirea noastră duhovnicească.

Mai este și vreo altă pricină?

O altă pricină este și aceea că în vremea în care s'a alcătuit Simvolul Crediinței au existat dispute între Părinții Bisericii Ortodoxe și unii eretici cu privire la Sfânta Taină a Botezului; pe când în privința celorlalte Sfinte Taine nu erau neînțelegeri.

De ce spunem „un (singur) botez”⁴

Pentru că Sfântă Taină a Botezului se săvârșește o

⁴ Vezi nota 3. (*n.red.*)

singură dată unei persoane și nu poate fi repetată. Așa cum trupește ne naștem o singură dată, tot astfel și duhovnicește ne putem naște numai o singură dată. Botezul este nașterea noastră duhovnicească.

Punctul al 11-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 11-lea din Simvolul Credinței?

Aștept învierea morților.

Ce înseamnă „învierea morților”?

Înseamnă că Dumnezeu, prin puterea Sa, va face nemuritoare nu numai sufletele, ci și trupurile noastre. Mai înseamnă și că fiecare suflet nemuritor va fi, după faptele sale, înveșmântat în trupul său nemuritor.

Sânt deosebiri între trupuri?

Sânt. Există trupuri firești și trupuri duhovnicești. /I Corintheni 15:44/

Morții vor învia în aceleași trupuri cu care au fost îngropați?

Nu, aceste trupuri sânt vremelnice. Ei vor învia în trupurile duhovnicești, ce sânt nepieritoare.

Cum îi va învia Dumnezeu pe cei morți?

Prin cuvântul Său – după cum tot prin cuvântul Său a făcut și lumea, tot astfel cum prin cuvântul Său a înviat o copilă moartă, și pe un tânăr mort, și pe Lazăr. Tot astfel va fi și la învierea cea de obște. „Morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cari vor auzi, vor fi vii.” /Ioánn 5:25/

Ce se va întâmpla cu cei vii în clipa învierii morților?

Trupurile lor vor fi preschimbate „într’o clipită” în trupuri duhovnicești, după faptele și caracterul lor.

Când va avea loc învierea cea de obște?

La sfârșitul lumii, când Dumnezeu va găsi că s’a împlinit numărul celor mântuiți și aleși.

În ce stare sânt sufletele celor morți până la înviere?

Sânt într’o stare care precede fericirea sau chinurile veșnice, după faptele fiecăruia săvârșite cât timp au fost în trupurile lor, pe pământ.

La care judecată este osândit sufletul, pentru o vreme, la fericire sau la chin?

La așa numita Judecată de sine sau vremelnică.

Când are loc Judecata de sine?

Îndată după moartea omului.

La care judecată este omul osândit la fericire sau la chinuri veșnice?

La Judecata cea de obște sau cea de apoi, care se mai numește și Înfricoșata Judecată.

Când va fi Judecata de Apoi ?

La sfârșitul lumii, după învierea morților.

Ce deosebire este între Judecata de sine și Judecata de Apoi?

La Judecata de sine este judecat doar sufletul unei

persoane, pe când la Judecata de Apoi vor fi judecate sufletul și trupul, împreună.

De ce nu se pot împărtăși sufletele dreptilor de fericirea veșnică în Împărăția Cerurilor îndată după ieșirea din viața aceasta?

Pentru că ei ne așteaptă pe noi, toți ceilalți, pe care nu ne-au uitat și pentru care se luptă veșnic și cu râvnă.

Mai este vreo altă pricină?

Da. Sufletele dreptilor așteaptă să se unească cu trupurile lor înviate, întocmai ca și Hristos. Mulțimea de ființe omenești se va deosebi de mulțimea îngerilor în Împărăția cerurilor prin aceea că cele dintâi vor fi în trupuri duhovnicești, pe când îngerii sânt desăvârșit netrupești.

Punctul al 12-lea din Simvolul Credinței

Care este punctul al 12-lea din Simvolul Credinței?

(Aștept) Și viața veacului ce va să fie.

Ce este viața veacului care va să fie?

Este viața care va fi după moartea și învierea noastră.

Cum va fi viața dreptilor veacului care va să fie?

O viață dreaptă și deplină în prezența și împreună cu Dumnezeu și cu casnicii cerești ai Domnului; viața curăției de cleștar și a slavei dumnezeiești, a luminii și bucuriei veșnice.

Ce a spus Hristos despre dreptii veacului care va să fie?

El a spus: „**Atunci dreptii vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cei ce au urechi de auzit, să auză.**” /Matthei 13:43/

Oare se vor bucura toți dreptii în aceeași măsură de slavă și fericire?

Deși toți se vor bucura de slavă și fericire, după cuvintele apostolului /II Corintheni 2:4/, drepti se vor deosebi așa cum se deosebesc între ele Soarele, Luna și stelele, precum s'a spus: „**Alta (este) slava Soarelui, și alta slava Lunii, și alta a stelelor: că stea de stea se osebește în slavă.**” /I Corintheni 15:41/

De ce nu-i mântuiește Dumnezeu, în nemărginita Sa milostivire, și pe păcătoșii îndărătnici, pe cei fără-de-lege și pe atei?

Pentru că aceștia nu doresc să fie mântuiți. Ei resping chemarea lui Dumnezeu, disprețuiesc crucea lui Hristos, se împotrivesc legii lui Dumnezeu, prigonesc Biserica și pe credincioși; într'un cuvânt, stau de partea Satanei, împotriva lui Dumnezeu și niciodată nu se căiesc: „**N'au crezut adevărului, ci au binevoit întru nedreptate.**” /II Thessalonikeni 2:12/

Se pot pocăi păcătoșii după moarte?

Nu. Oamenii pot alege numai în lumea aceasta: ori să fie slujitori de bunăvoie ai lui Hristos, ori ai Satanei. După moarte, fiecare se va alătura stăpânului său, pe care l-a ales și l-a urmat în viața sa. Domnul Iisus a spus despre slujitorii săi: „**Unde sânt eu, acolo și slujitorul meu va fi.**” /Ioánn 12:26/

III

CELE ȘAPTE SFINTE TAINÉ

Ce numim Sfântă Taină?

O Sfântă Taină este o lucrare sfințitoare văzută, prin care nevăzuta putere mântuitoare, numită har dumnezeiesc, revarsă daruri minunate asupra celor ce o primesc.

Ce este harul lui Dumnezeu?

Harul lui Dumnezeu sânt acele daruri ale lui Dumnezeu pe care Dumnezeu-Tatăl le dă prin Sfântul Duh și pentru lucrarea Fiului.

Care sânt aceste daruri?

Toate darurile bune cu putință, care sânt de trebuință pentru nașterea din nou, sfințirea și mântuirea noastră.

Ne mântuim numai prin harul lui Dumnezeu?

Da, dacă cu voie slobodă primim harul dumnezeiesc, prin credința cea vădită de buna făptuire.

Câte Sfinte Taine sânt în Biserica Ortodoxă?

Sânt șapte: Botezul, Mirungerea, Împărtășania, Spovedania, Preoția, Cununia și Maslul.

Care dintre Sfintele Taine pot fi repetate și care nu?

Nu pot fi repetate Botezul, Mirungerea și Preoția. Celelalte pot fi săvârșite de mai multe ori.

Sfânta Taină a Botezului

Ce este Sfânta Taină a Botezului?

Este Sfânta Taină prin care omul botezat se curăță de toate păcatele, personale sau moștenite, și intră ca fiu nou-născut al lui Dumnezeu în Biserica lui Hristos.

Care este cea mai însemnată lucrare în aceasta Sfântă Taină?

Întreita-afundare în apă, în numele Sfintei Treimi: al Tatălui, și al Fiului, și al Sfântului Duh, cu rugăciunile rânduite spre a fi rostite de preot.

După a cărui poruncă ne încredințăm că botezul este de trebuință pentru fiecare mădular al Bisericii?

Potrivit poruncii lui Hristos: în primul rând, urmând propria Sa pildă; în al doilea rând, urmând povețele pe care El le-a dat ucenicilor Săi: „Drept aceea, mergând învățați toate neamurile, botezând pre ei întru numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.” /Mathei 28:19/; în al treilea rând, luând aminte la povăța Sa hotărâtă: „De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu.” /Ioann 3:5/

Ce înțeles are întreita afundare și scoatere din apă a celui ce se botează?

Întreita afundare în apă semnifică moartea în pă-

catele împotriva Sfintei Treimi, iar întreita scoatere din apă înseamnă viața în Sfânta Treime.

Care sânt cele trei lucruri pe care preotul le cere de la cel ce se botează?

Lepădarea de Satana, pocăință și dreapta mărturisire a credinței (Simvolul Credinței).

Când se botează copiii mici, cine face lepădarea, pocăința și mărturisirea de credință în numele lor?

Nașul, care este chezaș în această împrejurare.

Ce îndatorire are nașul?

Să învețe sau să ajute la învățarea tuturor adevărilor Creștine, precum și la educația copilului care se botează.

Ce fel de cinste se dă nașului?

Printre ortodocși, nașului i se acordă o cinste însemnată, ca unui duhovnicesc părinte.

De ce trebuie să fie botezați copiii?

În primul rând, de teamă ca nu cumva copilul, dacă moare nebotezat, să se despartă de familia Creștină și, pentru aceasta, să se numere la Judecata de Apoi cu păgânii. În al doilea rând, pentru că Apostolii au botezat copii. /Faptele Apostolilor 10:44; I Corintheni 1:16/ În al treilea rând, Domnul Iisus a iubit foarte mult copiii. El a poruncit: „Lăsați copiii să vină la mine.” /Marcu 10:14/

Cum sânt considerați părinții care, din nechibzuință, lasă să le moară nebotezați copiii?

Ca ucigași ai propriilor copii.

Ce trebuie făcut dacă nu este preot, iar copilul este foarte bolnav?

În aceasta situație deosebit de serioasă, Biserica îngăduie oricărui Creștin ortodox (bărbat sau femeie) să săvârșească Botezul în formula lui cea mai scurtă – adică afundarea copilului în apă, rostind cuvintele: *Botează-se robul lui Dumnezeu (numele), în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.* Iar dacă copilul supraviețuiește, preotul va săvârși până la capăt slujba Botezului și va face Sfânta Taină a Mirungerii.

Sfânta Taină a Mirungerii

Ce este Sfânta Taină a Mirungerii?

Aceasta este Sfânta Taină prin care cel botezat primește darurile Sfântului Duh: putere, înțelepciune și alte haruri care îl ajută să păstreze dreapta credință și să ducă o viață de sfințenie.

Cum se săvârșește această Sfântă Taină la cei botezați?

Preotul unge anumite mădulare ale trupului celui botezat cu Sfântul Mir, rostind cuvintele: *Pecetea darului Duhului Sfânt, Amin.*

De unde sânt luate aceste cuvinte?

De la Sfântul Apostol Pavel, care a spus: „Iar cela ce adeverează pre noi împreună cu voi întru Hristos, și au uns pre noi, Dumnezeu este, carele au și pecetluit pre noi și au dat arvuna Duhului întru inimile noastre.” /II Corintheni 1:21-22/

De ce se unge mai întâi fruntea?

Pentru a se sfinți cugetul, și pentru a cugeta la Dumnezeu și la Legea Sa.

De ce pieptul?

Pentru a se sfinți inima și pentru a-L iubi pe Dumnezeu.

De ce ochii?

Pentru a-i sfinți și pentru a vedea bunătatea lui Dumnezeu din fiecare făptură.

De ce urechile?

Pentru a le sfinți și pentru a asculta cuvintele lui Dumnezeu.

De ce obrazii?

Pentru a se sfinți, și pentru a vădi bucuria când vei face binele și rușinea când vei păcătui.

De ce gura?

Pentru a o sfinți spre a putea slăvi pe Domnul Dumnezeu, și a grăi totdeauna adevărul și binele.

De ce mâinile?

Pentru a le sfinți spre a săvârși întotdeauna fapte bune și alese înaintea lui Dumnezeu.

De ce picioarele?

Pentru a le sfinți și pentru a merge pe calea Creștină cea dreaptă ce duce la Împărăția lui Dumnezeu.

Cum am putea numi toate acestea, pe scurt?

Pentru a se sfinți omul pe de-a întregul, și suflet și trup; spre a fi sfânt, așa cum Dumnezeu este sfânt.

Este drept să se săvârșească Sfânta Taină a Mirungerii îndată după Botez?

Este drept, potrivit Sfintei Scripturi și Sfintei Predanii. Pentru că botezul cu apă înseamnă curățire, iar mirungerea înseamnă sfințire prin Sfântul Duh. Citiți aceste versete: I Ioánn 2:20-27; II Corintheni 1:21-22; Faptele Apostolilor 7:14-16. Nu trebuie despărțite una de cealaltă (citiți și la Cartea Ieșirii 29:4-7).

Preotul este cel ce săvârșește Sfânta Taină a Mirungerii?

Da, însă nu fără participarea episcopului la ea. Episcopii pregătesc și sfințesc Sfântul și Marele Mir, fără de care preotul nu poate săvârși Sfânta Taină a Mirungerii.

Era în Vechiul Legământ vreo rânduială care să preînchipuie Sfânta Taină a Mirungerii?

Da. Vechii împărați erau unși. /I Împărați 9:1; 16:13; Psalm 79:20/ Acum toți Creștinii sânt unși, pentru că Hristos „au făcut pre noi împărați și preoți lui Dumnezeu și Tatălui său.” /Apocalipsa 1:6/

Sfânta Taină a Împărtășaniei

Ce este Sfânta Taină a Împărtășaniei?

Împărtășania este Sfânta Taină în care evlavioșii Creștini primesc, în chipul pâinii și a vinului, adevăratul Trup și Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos.

Cine a rânduit Sfânta Taină a Împărtășaniei?

Domnul nostru Iisus Hristos, înaintea ucenicilor Săi, la cea de pe urmă Cină dinaintea pătimirii și morții Sale.

Cum a rânduit El această Sfântă Taină?

Se înfățișează în Sfânta Evanghelie: „Și mâncând ei, luând Iisus pâinea și binecuvântând, au frânt și au dat ucenicilor, zicând: Luați, mâncați; acesta este trupul meu. Și luând paharul și mulțămind, au dat lor, zicând: Beți dintru acesta toți, că acesta este sângele meu al legământului celui nou, carele pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.” /Matthei 26:26-28/

În cursul cărei sfinte slujbe, în biserică, se pregătește și se primește Sfânta Taină a Împărtășaniei?

În cadrul celei mai însemnate slujbe bisericesti, numită Sfânta Liturghie.

De ce este Sfânta Liturghie cea mai însemnată dintre toate slujbele bisericesti?

Pentru că ea înfățișează întreaga dramă a vieții lui Hristos, de la naștere până la înălțarea Sa la cer.

Care este cel mai însemnat moment al Sfintei Liturghii?

Sfințirea pâinii și a vinului, săvârșită de episcop sau preot.

De ce se săvârșește neîncetat această Sfântă Taină în Biserică?

Pentru că Hristos a poruncit: „Aceasta faceți întru pomenirea mea.” /Luca 22:19/

De ce trebuie să ne împărtășim?

Pentru că de aceasta ține viața noastră veșnică. Hristos a spus: „Cela ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viață vecinică, și eu voi învia pre el în ziua cea de apoi.” /Ioánn 6:54/

Care sânt urmările neprimirii Împărtășaniei?

În acest caz sântem în primejdie de moarte, căci Domnul a spus foarte lămurit: „De nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi.” /Ioánn 6:53/

Cum trebuie să ne pregătim pentru primirea Sfintei Taine a Împărtășaniei?

Prin post și rugăciune, prin mărturisirea păcatelor noastre și iertarea celor ce ne-au greșit.

Ce primim prin Sfânta Taină a Împărtășaniei?

Îl primim în noi pe Însuși Hristos cel viu, și astfel uniți cu El avem viață veșnică, după cuvintele Lui: „Cela ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, întru mine rămâne și eu întru el,” /Ioánn 6:56/ „și cel ce mă mănâncă, va fi prin mine viu.” /Ioánn 6:57/

Poate fi acestea înfățișate mai limpede, printr'o comparație?

Copiii iau de la mamele lor lapte, care este de fapt trupul și sângele mamei, iar cu această hrană trupurile cresc. Asemenea și noi: prin Sfânta Împărtășanie, luăm Trupul și Sângele lui Hristos și, cu această hrană, sufletele noastre cresc și se desăvârșesc.

Ce se mai poate spune despre această hrană a sufletelor noastre?

Trupurile noastre sânt din pământ și de aceea se hrănesc cu hrană pământescă, dar sufletele noastre sânt de obârșie cerească, pentru aceea trebuie să se hrănească cu hrană cerească. Și Hristos a spus despre Sine: „Acesta este pâinea carea din cer s’au pogorît.” /Ioánn 6:58/

De câte ori ar trebui să ne împărtășim?

De cel puțin patru ori pe an (în cele patru posturi), dar se cuvine și este bine să ne împărtășim cât mai des, după pregătirea celui ce se împărtășește. Deosebit de însemnată este împărtășania la vreme de boală.

Ce rugăciune trebuie să spunem înainte de a primi Sfânta Taină a Împărtășaniei?

Crez, Doamne, și mărturisesc, că Tu ești adevărat Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, Carele ai venit în lume pre păcătoși a mântui, dintre carii cel dintâi sânt eu. Încă crez că acesta însuși este preacurat Trupul Tău, și acesta însuși este cinstit Sângele Tău. Rogu-mă dar Ție, miluiește-mă, și iartă mie greșalele mele, cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul, cele cu lucrul, cele întru știință și întru neștiință; și mă învrednicește, neosândit a mă împărtăși cu preacuratele Tale Taine, întru lăsarea păcatelor, și întru viața vecinică. Amin.

Sfânta Taină a Spovedaniei

Ce este Sfânta Taină a Spovedaniei?

Este Sfânta Taină prin care ni se iartă păcatele, dacă

le mărturisim, și prin care dobândim din nou împăcarea cu Dumnezeu.

Ce păcate se iartă prin aceasta Sfântă Taină și ce păcate nu se iartă?

Ni se iartă toate păcatele care le-am săvârșit după Botez, le-am mărturisit preotului și pentru care ne-am pocăit. Totuși, păcatul nu poate fi iertat numai prin pocăință, fără Botez. De asemenea, unele păcate de moarte nu pot fi iertate „nici în veacul de acum, nici în cel viitor,” după cuvintele lui Hristos. /Matthei 12:32/

Ce este de trebuință pentru această Sfântă Taină?

Mărturisirea păcatelor înaintea preotului, după care preotul citește rugăciunile și, în numele Sfintei Treimi, dă dezlegare celui ce se pocăiește.

Cum putem ști că sânt iertate păcatele celui ce se pocăiește?

Știm aceasta din Sfânta Scriptură și din Sfânta Predanie. Hristos a iertat păcatele celor ce s'au pocăit, la fel au făcut și Apostolii. Din Sfânta Predanie aflăm multe pilde de păcătoși care s'au pocăit pentru păcatele lor, și-au îndreptat viața și au ajuns sfinți.

Cine a dat episcopilor și preoților putere a ierta păcatele?

Însuși Domnul Iisus Hristos, care le-a spus Apostolilor Săi: „Luați Duh Sfânt; cărora veți ierta păcatele, ierta-se-vor lor; cărora veți ține, ținute vor fi.” /Ioánn 20:22-23/

Dacă cineva care a greșit a primit iertare de la cel față de care a greșit, mai este nevoie să meargă la preot pentru a se spovedi?

Este bine și se cuvine să ne spovedim, căci fiecare păcat pe care l-am săvârșit înaintea oamenilor l-am săvârșit și înaintea lui Dumnezeu. Nu este păcat care să nu rănească pe Dumnezeu. De aceea este nevoie să mergem întotdeauna la preotul lui Dumnezeu, pentru spovedanie și iertare.

Cu ce aplecare sufletească trebuie să mergem la preot pentru mărturisire?

Cu pocăință adevărată și inimă înfrântă, având simțământul iertării tuturor celor care ne-au greșit și cu hotărârea să dăm ascultare preotului căruia ne spovedim, dacă ne dă epitimie.

Ce fel de epitimie (canon de pocăință) ne poate da preotul?

Epitimiile pot fi felurite, după greutatea păcatelor noastre. De pildă: să postim, să ne rugăm, să despăgubim pe acela pe care l-am păgubit, să facem fapte de milostenie sau chiar să fim opriți de la primirea Sfintei Taine a Împărtășaniei pentru o anumită vreme.

Trebuie să mergem des la Sfânta Taină a Spovedaniei?

Cu cât mai des, cu atât mai bine. Trebuie să ne mărturisim păcatele înainte de a primi Sfânta Taină a Împărtășaniei. Este de neapărată trebuință să ne spovedim la vreme de boală, căci nu știm vremea morții noastre. Pentru aceea trebuie să fim pregătiți, pe deplin pregătiți, să ne alăturăm familiei cerești

a lui Dumnezeu, ca fii ai lui Dumnezeu pocăiți, sloboziți de păcate și binecuvântați.

Sfânta Taină a Preoției

Ce este Sfânta Taină a Preoției?

Este Sfânta Taină prin care Duhul Sfânt, prin punerea mâinilor episcopului, împărtășește celui hirotonit episcop sau preot harul și dreptul de a săvârși celelalte Sfinte Taine și de a călăuzi viața duhovnicească a oamenilor.

Câte trepte are Preoția?

Sânt trei trepte: episcop, preot și diacon.

Ce deosebiri sânt între aceste trei trepte ale preoției?

Episcopul poate săvârși toate cele șapte Sfinte Taine, preotul pe toate, în afară de Taina Preoției, iar diaconul îi ajută pe episcop și pe preot, însă nu poate săvârși singur nici una dintre Sfintele Taine.

Care sânt treptele clerului inferior în Biserica Ortodoxă?

Citeții, ipodiaconii și diaconițele.

Cine îl hirotonește pe episcop?

Doi sau mai mulți episcopi.

Cine îl hirotonește pe preot?

Episcopul.

Ai căror urmași sânt episcopii?

Episcopii sânt urmașii Apostolilor.

Cine a așezat ierarhia în Biserică?

Însuși Domnul Hristos, ca întâiul Arhiereu. /Evrei 5:4-6/ El, ca izvor a toată stăpânirea și a toate drepturile în Biserica Sa, a dat Apostolilor puterea de a învăța, tămădui și ierta păcatele.

Care este deplinătatea ierarhiei?

Mai întâi Hristos, ca veșnic Arhiereu și Cap al Bisericii; apoi, de la El, Apostolii; din Apostoli, episcopii și, din episcopi, preoții și diaconii.

De ce este nevoie de punerea mâinilor în această Sfântă Taină?

Mai întâi, pentru că așa au făcut Apostolii. /I Timothei 4:14; 5:22/ Prin punerea mâinilor, în această Sfântă Taină se dăruiește celui hirotonit putere duhovnicească și, astfel, se săvârșește o legătură legiuită între stăpânirea bisericească și slujirea sfântă.

Poate fi vreo obște bisericească care să nu recunoască și să nu se supună unui episcop?

Nu poate fi, pentru că o astfel de obște se desparte de trupul Bisericii Ortodoxe Sobornicești și se lipsește pe sine de dumnezeiescul har.

De ce îl numim pe preot „părinte”?

Pentru că, prin preoți, în Sfânta Taină a Botezului, ne-am născut din nou ca fii ai lui Dumnezeu; prin preoți, în Sfânta Taină a Împărtășaniei, primim hrană cerească (Trupul și Sângele lui Hristos); prin ei, în Sfânta Taină a Pocăinței, primim iertare de păcate,

iar în celelalte Sfinte Taine primim darurile deosebite ale Sfântului Duh. Pe lângă aceasta, preoții se roagă neîncetat pentru noi, ne învață, ne povățuiesc, ne mustră și ne călăuzesc. Care va să zică, ei sânt cu adevărat părinții noștri duhovnicești. De bună seamă, fiecare dintre ei trebuie să fie vrednic de acest nume și de această mare slujire.

Sfânta Taină a Cununii

Ce este Sfânta Taină a Cununii?

Sfânta Taină a Cununii sau căsătoria este sfânta taină prin care Duhul Sfânt unește într'o ființare pe un Creștin și o Creștină, care declară cu hotărâre înaintea preotului că se vor iubi toată viața unul pe altul și vor fi credincioși unul altuia; ei primesc binecuvântare spre nașterea și creșterea copiilor.

Cum a binecuvântat Dumnezeu întâia familie?

Domnul Dumnezeu i-a binecuvântat în Rai pe strămoșii noștri Adam și Eva, și le-a spus: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul.” /Facerea 1:28/

Cum este această unire în căsnicie dintre bărbat și femeie?

Este cea mai strânsă dintre toate legăturile omenești, căci s'a zis: „Pentru aceea va lăsa omul pre tatăl său și pre muma sa și se va lipi de femeia sa, și vor fi amândoi un trup.” /Facerea 2:24/

A întărit Domnul Hristos această lege veche a căsătoriei?

Da. El a repetat aceleași cuvinte ale Vechiul Tes-

tament și, vorbind împotriva ruperii căsătoriei, a adăugat: „Ce au împreună Dumnezeu, omul să nu despartă.”/Mathei 19:6/

A sfințit Domnul Hristos căsătoria?

Hristos a sfințit căsătoria prin luarea parte la nunta din Cana Galileii și prin preschimbarea apei în vin la această nuntă. /Ioánn 2/

A dat El prin aceasta căsătoriei un înțeles mai adânc?

Da. Așa cum apa s'a preschimbato în vin, tot astfel, prin prezența Sa, iubirea trupească se preschimbă în iubire duhovnicească a două suflete.

A adus Noul Legământ vreo schimbare cu privire la nașterea de copii?

În vremea de dinainte de Creștinism, nașterea de copii avea ca scop *umplerea pământului*, pe când căsătoria Creștină are ca scop umplerea Bisericii lui Hristos pe pământ și în cer, iar în cele din urmă – umplerea Raiului.

Are căsătoria Creștină un înțeles simbolic mai adânc?

Are. Sfântul Apostol Pavel aseamănă legătura căsătoriei dintre bărbat și femeie cu unirea dintre Hristos și Biserica Sa: *Bărbatul este capul femeii, așa cum Hristos este Capul Bisericii. La fel cum bărbatul și femeia se fac una în căsnicie, la fel sânt una și nedespartăți Hristos și Biserica Sa.*

Sfânta Taină a Maslului

Ce este Sfânta Taină a Maslului?

Maslul este Sfânta Taină în care, prin rugăciunile preoților și ungerea bolnavului cu untdelemn sfințit, se împărtășește harul lui Dumnezeu spre tămăduirea celui bolnav.

Ce se înțelege aici prin boală?

Îmbolnăvirea sufletului sau a trupului.

Cum lucrează harul lui Dumnezeu în această Sfântă Taină?

Harul tămăduiește trupul de slăbiciuni și curăță sufletul de păcate.

De când se săvârșește această Sfântă Taină în Biserică?

Din vremea lui Hristos. După porunca lui Hristos, Apostolii au mers să propovăduiască Evanghelia și, printre alți oameni, „ungeau cu untdelemn pre mulți bolnavi și-i tămăduiau.” /Marcu 6:13/

Cum s'a transmis săvârșirea acestei Sfinte Taine la episcopi și preoți?

Prin porunca Apostolilor. Sfântul Apostol Iacov scrie foarte limpede: „Bolește cineva între voi? CHEME pre preoții bisericii și să se roage pentru dânsul, ungând pre el cu untdelemn întru numele Domnului. Și ruga credinței va mântui pre cel bolnav și va ridica pre el Domnul; și de va fi făcut păcate, se vor ierta lui.” /Iacov 5:14-15/

Sfânta Taină a Maslului se săvârșește numai pentru cei grav bolnavi sau pe moarte?

Nu, această minunată Sfântă Taină se săvârșește și pentru cei ce sânt ușor bolnavi.

ÎNVĂȚĂTURA BISERICII ORTODOXE RĂSĂRITE-NE DESPRE SFINTELE TAINÉ

Schița celor șapte Taine care cuprind și sfințesc toată făptura omenească.

Biserica spune:

Lumea spune:

1. Botezul

Curățirea oamenilor de toate păcatele (prin afundare în apă), care corespunde învățaturii lumești despre curăție.

Apă

2. Mirungerea

Primirea de putere, luminarea prin Duhul Sfânt, care corespunde căutărilor lumești spre educație și instruire.

Cunoaștere

3. Împărtășania

Hrănirea sufletului cu pâinea și vinul dumnezeiești, care corespund nevoii trupești de hrană.

Hrană

4. Nunta

Jertfă de sine

– împreună-lucrare care
corespunde ajutorului
dat comunității și
înmulțirii oamenilor.

Binefacere**5. Pocăința**

Osândire de sine,
curățirea păcatelor
personale prin lacrimi,
care corespunde
învățăturii lumești
despre dreptate.

Dreptate**6. Maslul**

Tămăduirea sufletului,
care corespunde
vindecării medicale.

Sănătate**7. Hirotonia**

Călăuzire – îndrumare
către Dumnezeu, care
corespunde nevoii de
rânduială, de autoritate
și de slujba în viața
publică.

Organizare

IV

LEGEA DUMNEZEIASCĂ A VECHIULUI LEGĂMÂNT

Există trei legi dumnezeiești:

Cea străveche, cea veche, și cea nouă sau de pe urmă. Legea cea mai veche nu a fost scrisă. Ea a fost pecetluită în inima și în mintea oamenilor, după cum spune și Sfântul Apostol Pavel despre păgâni: „**deși** nu au lege, din fire fac ale legii; aceia lege neavând, ei singuri își sânt lege;” prin urmare, „**lucrarea legii (este)** scrisă întru inimile sale, împreună mărturisindu-le lor cunoștința.” /Romani 1:19-20; 2:14-15/ Această lege nescrisă, cea mai veche, este comună tuturor urmașilor lui Adam. Ea este, de asemenea, înmănată prin viu grai din generație în generație prin strămoși și păstrată ca Sfântă Predanie de-a lungul multor veacuri.

Dar, prin lucrarea neîncetată a Satanei și din pricina firii omenești căzute, această lege de căpătâi a firii s'a pierdut treptat din inimile oamenilor. Din această pricină, Dumnezeu, prin Moisi, cu aproape cincisprezece veacuri înainte de Hristos, a dat o lege scrisă. Această lege scrisă se numește Dumnezeiasca Lege a Vechiului Legământ.

Nici una dintre aceste două legi nu a putut mântui neamul omenesc de trei rele de căpătâi: satana, păcatul și moartea. Ele au fost doar legi pregătitoare pentru noua sau cea de pe urmă lege dumnezeiască.

Iar această lege nouă și de pe urmă s'a dat prin Domnul nostru Iisus Hristos.

Ce este Dumnezeiasca Lege a Vechiului Legământ?

Este legea pe care Dumnezeu a dat-o prin Moisi pe Muntele Sinai, care s'a scris pe două table din piatră ce cuprind cele zece porunci.

Care sânt aceste zece porunci?

1. Eu sânt Domnul Dumnezeuul tău; să nu ai alți dumnezei afară de mine.
2. Să nu faci ție chip cioplit, nici asemănarea vreunui lucru din câte sânt în cer sus, și din câte sânt pe pământ jos, și din câte sânt în ape subt pământ. Să nu te închini acelora și să nu slujești lor.
3. Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deșert.
4. Adu-ți aminte de ziua Sâmbetelor să o sfințești pre ea. Șase zile lucrează și fă toate lucrurile tale. Iar ziua a șaptea este Sâmbăta Domnului Dumnezeului tău.
5. Cinstește pre tatăl tău și pre muma ta, ca să fie ție bine și să trăiești mult pre pământul cel bun, carele Domnul Dumnezeuul tău îl dă ție.
6. Să nu ucizi.
7. Să nu preacurvești.
8. Să nu furi.
9. Să nu mărturisești strâmb asupra aproapelui tău măturie mincinoasă.
10. Să nu poftești femeia aproapelui tău, să nu poftești casa vecinului tău, nici țarina lui, nici sluga lui, nici slujnica lui, nici boul lui, nici înjugătorul lui și nici o vită a lui și nici câte sânt ale aproapelui tău.

Cum erau așezate aceste zece porunci pe două table?

Pe întâia tablă de piatră au fost scrise primele patru porunci, care rânduiesc legătura noastră cu Dumnezeu; iar pe a doua tablă au fost scrise celelalte șase porunci, care rânduiesc legătura noastră cu oamenii.

Întâia poruncă dumnezeiască

Ce ne cere întâia poruncă dumnezeiască?

Să credem într'un singur Dumnezeu, Care este singurul Dumnezeu adevărat și să lepădăm credința în mai mulți dumnezei ca pe un păcat și ca pe o înșelare.

Nu era firesc pentru oamenii de atunci să creadă într'un singur Dumnezeu, așa cum este astăzi pentru noi?

La început a fost firesc, dar, prin înmulțirea păcatelor și fărădelegilor omenești, conștiința oamenilor s'a întunecat și aceștia și-au închipuit mulți dumnezei, după patimile lor și la însuflarea Satanei.

Cum păcătuim împotriva credinței într'un singur Dumnezeu?

Prin închinarea la așa-zișii oameni mari în locul lui Dumnezeu; prin închinarea la zidire în locul lui Dumnezeu (fie făpturi ale lui Dumnezeu, fie plăsmuiri ale oamenilor); îngăduind să ne intre în inimă îndoiala cu privire la ființarea lui Dumnezeu; prin învățăturile despre Dumnezeu care se deosebesc de credința Părinților noștri; prin despărțirea de Biserica Sobornicească.

Ne oprește această poruncă să cinstim pe Fecioara Maria, pe îngeri și pe sfinți?

Nu ne oprește, căci la aceștia nu ne închinăm ca lui Dumnezeu, ci îi cinstim ca pe mădularele cele mai vrednice ale familiei dumnezeiești.

De ce, atunci, ne rugăm sfinților?

Pentru că s'a zis: Dumnezeu împlinește voia celor care Îl iubesc. Sfinții sânt cei mai mari iubitori ai lui Dumnezeu. Prin mijlocirea lor, Dumnezeu ne ajută – iar aceasta o știm din încercare.

A doua poruncă dumnezeiască

Ce ne cere a doua poruncă dumnezeiască?

Să nu ne închinăm nimănui, fără numai Unuia Dumnezeu. Precum am spus mai înainte, sântem opriți de la închinarea către orice făptură a lui Dumnezeu sau plăsmuire a oamenilor ca la Dumnezeu. Dumnezeu se află mai presus de toate lucrurile Sale și ale oamenilor.

Atunci de ce cinstim icoanele?

Cinstim icoanele ca pe binecuvântate înfățișări ale Unuia Dumnezeului celui Viu, ale îngerilor Săi, ale sfinților și mucenicilor, care sânt prieteni și mijlocitori pentru noi.

Când ne rugăm înaintea icoanei, cui ne rugăm?

Sfântului viu din ceruri, al cărui chip este zugrăvit pe icoană – iar, prin sfânt, lui Dumnezeu cel Unul, Împăratul tuturor Sfinților.

Când sărutăm icoana, ce sărutăm?

Prin buzele noastre sărutăm chipul Sfântului, iar prin gândurile și inima noastră îl sărutăm pe Sfânt ca pe o persoană adevărată și vie în Biserica Cerească.

Cine aduce critici Bisericii Ortodoxe pentru cinstirea pe care o dă sfinților și pentru rugăciunile pe care le înalță către aceștia?

Numai protestanții, care nu au avut parte de experiența duhovnicească a părtășiei cu sfinții și nu înțeleg că lucrarea de căpătâi a lui Hristos este să facă din oameni credincioși și născuți din nou o familie a lui Dumnezeu, cu cele mai strânse relații, prin întovărășirea copiilor lui Dumnezeu din cer și copiilor lui Dumnezeu de pe pământ.

Cum se mai păcătuiește împotriva credinței într'un singur Dumnezeu?

Când ne purtăm astfel încât pânțelele ni se face Dumnezeu, prin mâncare și băutură peste măsură, /Filippiseni 3:19/ – sau banii și averea, /Colosseneni 3:5/ sau propria noastră persoană, sau statul, națiunea și civilizația ș.a.

A treia poruncă dumnezeiască

Ce ne cere a treia poruncă dumnezeiască?

Să nu luăm numele lui Dumnezeu în deșert, în discuții necuviincioase.

Ce sântem cu desăvârșire oprți a face, prin această poruncă?

Nu ne este îngăduit să folosim cuvinte necuviincioase

atunci când vorbim despre Dumnezeu; să folosim numele lui Dumnezeu când întărim povestiri neînsemnate sau chiar minciuni; să rostim cuvinte obscene și triviale, și să înjurăm de Dumnezeu; să ne încălcăm făgăduința făcută lui Dumnezeu cu jurământ.

Cum trebuie să pomenim numele lui Dumnezeu?

Arareori, numai în rugăciuni și întotdeauna cu mare cinstire, căci este numele cel mai sfânt, care face să tremure dracii, prin care se binecuvântează oamenii și lucrurile, se tămăduiesc boli și se sfințește gura care îl rostește.

A patra poruncă dumnezeiască

Ce ne cere a patra poruncă dumnezeiască?

Ne cere să cinstim ziua lui Dumnezeu ca zi de odihnă.

Ce înseamnă cuvântul „Sâmbătă” în limba în care a fost scrisă Sfânta Scriptură?

Înseamnă „ziua odihnei,” căci în șase zile a zidit Dumnezeu cerul și pământul, iar în a șaptea zi S'a odihnit.

De ce prăznuim ca zi de odihnă Duminica?

Pentru că Domnul nostru Iisus Hristos a înviat din morți Duminica, în vreme ce Sâmbăta s'a pogorât la iad, lucrând propovăduirea Evangheliei către cei morți și mântuindu-i.

Care a fost ziua de odihnă pentru Hristos?

Duminica, atunci când a biruit pe cel din urmă vrăjmaș al Său – anume, moartea. În Marea Vineri a biruit păcatele noastre, Sâmbătă a învins împărăția satanei în iad, iar Duminică a biruit moartea prin Învierea Sa. Astfel, cu slavă s'a săvârșit lucrarea mântuirii oamenilor. Și numai atunci S'a odihnit El. Din această pricină, Duminica este ziua Lui de odihnă – și a noastră.

Cum trebuie să prăznuim Duminica, ca zi sfântă?

Cu bucurie, pentru biruința lui Hristos asupra morții; prin înfrânarea de la treburile de zi cu zi; prin rugăciune acasă și la biserică; prin citirea Sfintei Scripturi și a altor cărți duhovnicești; prin cugetarea la faptele și gândurile noastre din cele șase zile care au trecut; prin cercetarea bolnavilor și prin fapte de milostenie; prin odihnă și slăvirea lăuntrică a lui Dumnezeu, a Preasfintei Născătoare-de-Dumnezeu, a îngerilor și a sfinților.

A cincea poruncă dumnezeiască

Ce ne cere a cincea poruncă dumnezeiască?

Să-i cinstim pe tatăl și pe mama noastră.

Cum trebuie să-i cinstim pe părinții noștri?

Trebuie să îi prețuim, să le ascultăm sfaturile, să prețuim experiența lor, să le fim mulțumitori și să-i iubim, așa cum și ei ne iubesc pe noi; să-i ajutăm la bătrânețe, iar după moartea lor să-i pomenim în rugăciune și să facem fapte de milostenie, spre pomenirea lor.

De ce este atât de însemnat să ne cinstim părinții?

În primul rând, din pricini foarte limpezi: prin ei, Dumnezeu ne-a dat viață și ființă; prin jertfirea de sine, prin grijile, prin truda și jertfele lor neprețuite, ei ne-au crescut și educat.

În al doilea rând, pentru că părinții noștri, ca un trup, Îl simbolizează pe Dumnezeu-Tatăl, așa cum noi Îl simbolizăm pe Dumnezeu-Fiul. Așa că legăturile cu părinții noștri sânt simbolul legăturii noastre cu Dumnezeu, Sfânta Treime în Unime.

În al treilea rând, după cum îi cinstim sau nu pe părinții noștri, tot așa și copiii noștri ne vor cinsti sau nu pe noi – așa cum arată lunga experiență a neamului omenesc.

Care este pedeapsa pentru călcarea acestei porunci?

Foarte grea. În Vechiul Legământ, Dumnezeu a dat poruncă: „Cel ce va grăi de rău pre tatăl său sau pre muma sa, cu moarte să se omoare.” /Ieșirea 21:17/ Noe i-a blestemat pe urmașii lui Ham, pentru că acesta a batjocorit goliciunea tatălui său. Avesalom, de asemenea, a fost pedepsit cu o moarte înfricoșătoare pentru că s'a ridicat împotriva tatălui său, Împăratul David. /II Împărați 18:9/

Sânt în Sfânta Scriptură pilde care arată că copiii ce ascultă de părinții lor au parte de binecuvântare?

Foarte multe. Minunată este pilda fiilor și nepoților lui Raháv, care au ascultat porunca părinților lor de a nu bea vin, fapt pentru care Dumnezeu i-a binecuvântat. /Ieremia 35:6-19/

A cinstit Domnul Iisus această poruncă?

A cinstit-o și prin fapte, și prin cuvinte. /Matthei 15:3-7; Luca 2:51; Ioánn 19:26/

Oare cinstirea părinților ne mai folosește și în alt fel?

Da. Prin cinstirea părinților, ne învățăm și ne pregătim pentru cinstirea stăpânitorilor – fie duhovnicești, fie lumești.

A șasea poruncă dumnezeiască

De la ce ne oprește a șasea poruncă dumnezeiască?

Ne oprește să-l ucidem pe aproapele nostru din pizmă sau din ură, pentru vreun folos sau din răzbunare.

De ce este oprită uciderea aproapelui?

Dumnezeu l-a zidit pe om după chipul Său și i-a dăruit viața. Așadar, prin uciderea omului ne ridicăm împotriva asemănării lui Dumnezeu din el și împotriva celor ale lui Dumnezeu. Ceea ce nu putem da, nu avem dreptul nici să luăm.

Cum trebuie să privim sinuciderea?

Întocmai ca și uciderea. Viața noastră nu ne aparține, ci este a lui Dumnezeu.

Cum trebuie socotită uciderea în vreme de război?

Sânt felurite tipuri de războaie. În Vechiul Legământ se vorbește deseori despre război ca lupta lui Dumnezeu. Prin aceasta se înțelege războiul dus pentru dreptate împotriva grozavelor nedreptăți. Într'un astfel de război, uciderea se îndreptățește și

se socotești un câștig a fi ucis. /Ieșirea 14:13-14; II Paralipomene 20:15/

Sânt mai multe feluri de ucigași în vreme de pace?

Sânt ucigași ai trupului și ucigași ai sufletului. Ucigașii sufletului sânt aceia care omoară sufletele oamenilor, stricându-le și despărțindu-le de Dumnezeu, fiind ei înșiși stricați și păgâni.

De ce sânt oprite duelurile?

Pentru că cei ce iau parte la duel nu respectă nici legile bisericești, nici pe cele ale statului. În dueluri cel nevinovat poate să fie ucis, iar vinovatul cruțat.

Cum să înțelegem îngăduirea duelului dintre David și Goliath?

Acesta nu a fost un duel pricinuit de neînțelegerile personale dintre David și Goliath, ci o luptă dintre oastea Dumnezeului adevărat și oastea vrăjmașilor lui Dumnezeu, a idolatrilor. David a mers împotriva apărătorilor păgânătății și, prin insuflarea și puterea lui Dumnezeu, a biruit. Ne este o pildă minunată despre călăuzirea și puterea lui Dumnezeu, și nu se aseamănă cu duelurile obișnuite.

Care este cel mai vechi și cel mai mare ucigaș din lume?

Diavolul, despre care Hristos a spus: „Ucigător de oameni a fost dintru început.” /Ioánn 8:44/ Dacă nu ar fi oprit de Dumnezeu, ar pierde omenirea toată. Ceilalți ucigași de oameni sânt arme și unelte ale diavolului.

Din care pricini dorește diavolul să piardă întregul neam omenesc?

Din ură și răutate, căci el știe că oamenilor li s'a rânduie să moștenească Împărăția Cerurilor, pe care el nebunește a pierdut-o. Pentru aceasta diavolul se numește *urător de oameni*.

Din care pricini Dumnezeu apără și păzește viețile oamenilor?

Din iubire de oameni. De aceea Dumnezeu se numește *iubitor de oameni*.

A șaptea poruncă dumnezeiască

Ce oprește a șaptea poruncă dumnezeiască?

Sânt oprite legăturile trupești nelegiuite, cum ar fi: curvia, legăturile trupești înainte de căsătorie și alte feluri de înclinații necurate, care „**au schimbat rânduiala cea firească** întru ceea ce este împotriva firii,” după cum spune Sfântul Apostol Pavel. /Romani 1:26/

Care este scopul acestei porunci dumnezeiești?

Să ocrotească sfințenia, curăția, fericirea și rostul vieții de familie.

Care este pricina călcării acestei porunci?

Înainte de toate, cursele întinse de Satana, cel ce este vrăjmașul curăției și al sfințeniei, care urăște înmulțirea neamului omenesc și creșterea familiei duhovnicești a lui Dumnezeu, adică a Bisericii. Apoi, neștiința bărbaților și a femeilor, care își privesc trupurile cu patimă, uitând de suflet, și știu puține despre ei ca ființe duhovnicești și copii ai lui

Dumnezeu. Această neștiință este urmarea proastei educații și a întrecerii în imoralitate a societății.

Cu ce păcat este asemănată curvia în Biblie?

De-a lungul întregii cărți a Vechiului Legământ, idolatria este numită curvie, călcare de cununie, desfrâu. Iar idolatria este socotită cel mai mare păcat împotriva lui Dumnezeu.

Care sânt roadele desfrânării?

Vătămarea trupului și a sufletului, înșelarea de sine, boli îngrozitoare, neliniște sufletească, nervozitate, nefericire, copii invalizi și bolnavi, deznădejde și, în sfârșit, nebulie.

A opta poruncă dumnezeiască

De la ce ne oprește cea de-a opta poruncă dumnezeiască?

Ne oprește să furăm. Persoana care fură se numește *hoț*. Nouă ne este oprit să fim hoți.

Ce înseamnă furt?

Luarea pe ascuns a lucrurilor care aparțin aproapelui sau societății; jefuirea la drumul mare, prin silnicie, a averii cuiva; înșelarea săracilor și a celor naivi, la cumpărare sau la vânzare; fuga de îndatoririle slujbei publice și muncă mai puțină decât se cere de la noi și decât sântem plătiți; viața din înșelătorie, măsluire și amăgire.

Ce așteaptă Dumnezeu de la noi să facem în sens pozitiv cu privire la această poruncă?

Să respectăm bunurile fiecăruia, să fim cinstiți și drepți în tot ceea ce facem; să trăim din munca proprie și să-i ajutăm pe semenii noștri mai puțin fericiți, să fim credincioși și harnici în slujbele publice și, dacă se poate, să muncim mai mult decât se cere de la noi.

A noua poruncă dumnezeiască

De la ce ne oprește a noua poruncă dumnezeiască?

Ne oprește să spunem minciuni despre semenii noștri, fie în taină, fie public sau la judecată.

Care este cea mai primejdioasă minciună?

Mărturia strâmbă împotriva unui om la judecată, atunci când jurăm mincinos în numele lui Dumnezeu.

Care sânt urmările unei mărturii mincinoase?

Paguba materială și morală a persoanei care este învinuită pe nedrept – dar paguba mai mare este a celui care dă mărturie falsă. Căci, spunând minciuni, sufletul i se întunecă, se otrăvește și se distruge.

Este cu putință ca un martor mincinos să nu fie descoperit și să rămână nepedepsit?

Nu. Chezaș pentru aceasta ne este însuși Dumnezeu, Care spune: „Nimic este acoperit care să nu se descopere, și ascuns care să nu se cunoască.”/Matthei 10:26/

Ce pildă avem în istoria Creștinismului despre un adevăr care a fost descoperit?

Atunci când străjerii de la mormântul lui Hristos au

venit la arhieriei și la căpeteniile bătrânilor și le-au vestit Învierea lui Hristos, aceștia „arginți mulți au dat ostașilor, zicând: Spuneți că ucenicii lui, noaptea venind, au furat pre el, dormind noi.” /Matthei 28:11-15/ Dar această minciună nu a reușit să ascundă faptul învierii lui Hristos, ci i-a acoperit de rușine veșnică pe mincinoși.

Oare i-au prevenit Apostolii pe Creștini cu privire la rostirea de neadevăruri?

Ca luptători de căpătâi pentru Adevărul întrupat, Apostolii au vorbit foarte aspru împotriva minciunii. Astfel, Sfântul Apostol Iacov scrie: „De se pare cuiva între voi că este cucernic și nu înfrânează limba sa, ci își înșală inima, acestuia înzadarnică este cucernicia.” /Iacov 1:26/ Citește ce spune și Sfântul Apostol Petru. /I Petru 3:10/

De unde izvorăsc toate înșelăciunile și minciunile?

De la Satana, pe care Domnul Iisus Hristos îl numește „mincinos și tatăl aceleia. Când grăiește minciuna, dintru ale sale grăiește.” /Ioánn 8:44/ Din această pricină, toți oamenii care mint vorbesc în numele satanei și nu în numele lui Dumnezeu.

A zecea poruncă dumnezeiască

De la ce sântem opriți prin a zecea poruncă dumnezeiască?

De la dorințele egoiste și patimile nedrepte după ceva ce aparține aproapelui nostru.

De ce ne este oprit să avem dorințe, cât nu sânt încă fapte?

Pentru că dorințele rele nasc fapte rele. Inima noastră este făurăria a tot ceea ce gândim, zicem și facem. Domnul nostru Iisus Hristos a spus: „Din inimă ies gânduri viclene, ucideri, preacurvii, curvii, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule. Acestea sânt carile spurcă pre om.” /Matthei 15:19-20/

Au dorințele noastre după bunurile aproapelui vreun rost?

Nicidecum. Prin aceste dorințe, noi vrem să ne clădim fericirea pe nefericirea aproapelui. Pentru aceea, astfel de dorințe sânt cu totul nebunești.

Cum putem înfrâna aceste dorințe rele?

Prin stăpânirea dorințelor noastre, prin curățirea inimii cu rugăciune și frica lui Dumnezeu, prin mărturisirea înaintea preotului a tuturor dorințelor păcătoase, prin pomenirea morții și a Judecății de Apoi a lui Dumnezeu, când fiecare va primi răsplată *după faptele sale.*

V

DUMNEZEIASCA LEGE NOUĂ

Ce este noua lege a lui Dumnezeu?

Aceasta este Legea descoperită și dată prin Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Messia.

Cum se mai numește această lege nouă?

Legea cea de pe urmă a lui Dumnezeu.

De ce?

Pentru că este ultima lege a lui Dumnezeu. Nu va mai fi dată alta, până la sfârșitul lumii.

Cum se mai numește această nouă lege?

Legea lăuntrică a lui Dumnezeu, căci se referă la cele mai lăuntrice pricini ale faptelor noastre din afară.

Cum să numim, așadar, această lege a lui Hristos?

Legea lui Dumnezeu, cea nouă, cea din urmă sau cea lăuntrică, adică desăvârșita și singura lege dumnezeiască mântuitoare.

De ce Dumnezeu nu a dat prin Moisi aceeași lege pe care a dat-o prin Hristos?

Din aceeași cauză pentru care noi învățăm copiii să facă unele, iar pe altele îi oprim să le facă – ca un alfabet al buneii purtări, fără a cerceta și tâlcui copiilor pricinile nevăzute ale anumitor lucruri. Sfântul

Apostol Pavel lămurește astfel: „Și eu, fraților, nu am putut grăi vouă ca celor duhovnicești, ci ca celor trupești, ca unor prunci întru Hristos. Cu lapte pre voi am hrănit, iar nu cu bucate.” /I Corintheni 3:1-2/

Care sânt deosebirile între legea exterioară dată prin Moisi și legea lăuntrică dată prin Iisus Hristos?

Legea exterioară a fost dată ca o lege pregătitoare pentru o mică seminție de păstori, pe când legea lăuntrică a fost dată tuturor popoarelor de pe pământ, legate între ele într'o familie duhovnicească și comună a lui Dumnezeu, prin chiar scump sângele lui Hristos.

Cele mai mari două porunci ale Legii celei noi

Care sânt cele mai mari două porunci ale lui Hristos, poruncile legii celei noi și de pe urmă a lui Dumnezeu?

Întâia poruncă este: „să iubești pre Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău, și din toată vârtutea ta.” Iar a doua este: „Să iubești pre aproapele tău ca însuți pre tine.” /Matthei 22:37-40; Marcu 12:30-31/

Ce a spus Hristos despre însemnătatea acestor două porunci?

El a spus: *Întru aceste două porunci toată legea și prorocii atârnă.* Și a mai spus: *Mai mare decât acestea altă poruncă nu este.*

Aceasta înseamnă cumva că legea cea veche, a ce-

lor zece porunci dumnezeiești, și-a pierdut însemnătatea și nu mai are nici un rost, prin darea acestor două porunci?

Nu. Aceasta înseamnă numai că dragostea pentru Dumnezeu și pentru aproapele desăvârșește întreaga lege veche, după cum spune și Apostolul: „Drept aceea plinirea legii este dragostea.” /Romani 13:10/ Cu alte cuvinte, dragostea este mai presus de toate poruncile și opreliștile, căci ea înfrânează mai mult decât i se cere și face mai mult decât ne așteptăm de la ea.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu?

Înseamnă a-L iubi mai mult decât orice – decât pe noi înșine, familia, lumea sau orice altceva din lume.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu din toată inima noastră?

Înseamnă a ne strămuta toate simțirile noastre într'o singur simțământ de iubire față de Dumnezeu.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu din tot sufletul nostru?

Înseamnă a ne lumina și încălzi întregul nostru suflet cu iubire față de Dumnezeu.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu din tot cugetul nostru?

Înseamnă a ne îndrepta toate gândurile noastre spre gândul iubirii lui Dumnezeu.

Ce înseamnă a-L iubi pe Dumnezeu din toată puterea noastră?

Înseamnă să ne îndreptăm toate puterile voinței noastre spre o faptă bineplăcută lui Dumnezeu, iubirea noastră.

Ce înseamnă a doua poruncă a legii noi: *Să iubești pre aproapele tău ca însuși pre tine?*

Înainte de toate, înseamnă că trebuie să-L iubim pe Domnul Iisus Hristos, Omul desăvârșit, ca pe cel mai drag și cel mai apropiat semen al nostru – iar, prin El, pe toți ceilalți semeni ai noștri.

Este iubirea noastră față de Iisus Hristos cuprinsă în cea dintâi poruncă?

Cu adevărat este, dar acolo se înțelege iubirea pentru El ca Dumnezeu, în același timp cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, iar aici se înțelege dragostea față de El ca om, chipul cel adevărat al omului desăvârșit, „Cel mai desăvârșit dintre fiii oamenilor.”

A vorbit Domnul Iisus Hristos despre datoria de a-L iubi?

Da, și a fost foarte limpede. El a spus: „Cela ce iubește pre tată sau pre mumă mai mult decât pre mine, nu este mie vrednic, și cela ce iubește pre fiu sau pre fiică mai mult decât pre mine, nu este mie vrednic.” /Matthei 10:37/ Apoi El a mai spus: „Cela ce pre mine urăște, și pre Tatăl meu urăște.” /Ioánn 15:23/ „Precum au iubit pre mine Tatăl, și eu am iubit pre voi.” /Ioánn 15:9/ Pe Petru l-a întrebat: „Símone al lui Iona, mă iubești?” /Ioánn 21:15/ El pune această întrebare fiecăruia dintre noi: *Mă iubești?* Și Sfântul Apostol Pavel spune: „Cela ce nu iubește pre Domnul nostru Iisus Hristos, să fie anáthema.” /I Corintheni 16:22/

Ce putem spune, atunci, despre dragostea noastră față de alți oameni?

Precum Îl iubim pe Dumnezeu prin Iisus Hristos, tot astfel îi iubim și pe oameni prin Iisus Hristos.

Este iubirea noastră față de Iisus Hristos temelia iubirii de Dumnezeu și de oameni?

Este, căci dacă Îl iubim pe Hristos, Dragostea noastră, îi iubim și pe toți cei pe care El îi iubește și pentru care a murit. Astfel, aceste două porunci ne îndatorează a-L iubi pe Iisus Hristos, Iubitul Mijlocitor dintre Dumnezeu și oameni. Dacă nu avem iubire față de El, însăși iubirea noastră față de Dumnezeu și oameni nu poate fi adevărată și deplină.

Ce mai stă scris în Noul Legământ despre dragoste?

Cu adevărat, foarte multe. De pildă: cunoașterea noastră despre Dumnezeu ține de iubirea noastră față de Acesta: „Tot cel ce iubește (...) cunoaște pre Dumnezeu. Cel ce nu iubește, nu cunoaște pre Dumnezeu, căci Dumnezeu dragoste este.” /I Ioánn 4:7-8/ De asemenea, pacea noastră ține de dragostea noastră pentru Dumnezeu: „Dumnezeu dragoste este, și cela ce petrece întru dragoste, întru Dumnezeu petrece, și Dumnezeu întru el,” /I Ioánn 4:16/ și „frică nu este în dragoste,” /I Ioánn 4:18/ iar unde nu e frică, acolo este pace. Tot astfel, puterea și fericirea noastră, dar mai presus de toate mântuirea noastră și viața veșnică sânt legate de dragostea noastră pentru Dumnezeu și frații noștri.

Cum ne arătăm în chip văzut dragostea noastră față de Dumnezeu?

Prin rugăciune și împlinirea voinței lui Dumnezeu.

Cum ne arătăm în faptă iubirea noastră față de aproapele nostru?

Prin facerea de bine. Cu alte cuvinte: fapte de milostenie, cuvinte, gânduri și rugăciuni, toate și întotdeauna în numele Domnului nostru Iisus Hristos și pentru El.

Despre rugăciune

Ce este rugăciunea Creștină?

Este felul nostru de a intra în legătură cu Dumnezeu, prin care ne arătăm credința, nădejdea și dragostea noastră.

Câte feluri de rugăciuni sânt?

Patru feluri: rugăciunea lăuntrică, rugăciunea exterioară, rugăciunea personală și rugăciunea comună.

Ce este rugăciunea lăuntrică și ce este rugăciunea exterioară?

Rugăciunea lăuntrică se mai numește și rugăciunea minții. Aceasta se săvârșește în tăcere. Rugăciunea exterioară se rostește cu glas tare.

Cât de des trebuie să ne rugăm?

Aceasta ține de cât de mare este iubirea noastră față de Dumnezeu. Cu cât Îl iubim mai mult pe Dumnezeu, cu atât sântem mai des în legătură cu El. Cei mai vrednici sânt aceia care se roagă neîncetat lui

Dumnezeu, după cum ne spune Hristos: „trebuie în toată vremea a se ruga.” /Luca 18:1/

Cum ne putem ruga neîncetat?

Ne putem ruga neîncetat în gând sau în chip lăuntric. Putem să ne îndreptăm rugăciunile noastre tăcute către Dumnezeu chiar și atunci când călătorim sau lucrăm: laudându-L, slăvindu-L sau chemându-L în ajutor.

Care este cea mai scurtă rugăciune tăcută?

Doamne Iisuse, miluiește-mă pre mine!

Ce este rugăciunea personală și ce este rugăciunea comună?

Rugăciunea personală este cea săvârșită de om în singurătate, în sine sau tăcut. Rugăciunea publică este rugăciunea omului însoțită de cea a altor oameni, în biserică sau în alt loc.

Care dintre aceste rugăciuni sânt obligatorii pentru fiecare Creștin?

Amândouă feluri de rugăciuni sânt obligatorii pentru fiecare Creștin. Trebuie să ne rugăm tainic, lăuntric și, de asemenea, public și cu glas tare. Când sântem singuri trebuie să ne rugăm în tot locul, dar trebuie să ne rugăm și împreună cu alți Creștini, în biserică. Sfinții fac întocmai.

Care sânt gândurile de căpătâi ale fiecărei rugăciuni adevărate?

Fiecare rugăciune are de obicei trei părți: mulțumire, cerere și mărire. Mai întâi, mulțumim lui Dumnezeu

pentru tot ce am primit de la El, apoi îl rugăm să ne dea ceea ce ne este de trebuință într'un moment anume, iar în al treilea rând aducem slavă și preamărim bunătatea, puterea și slava Sa.

Rugăciunea Domnească

Rugăciunea desăvârșită pe care o rostim în casa noastră și în biserică este Rugăciunea Domnească. Ea se numește astfel deoarece Domnul Iisus Hristos a încredințat-o ucenicilor Săi ca pildă de rugăciune.

Care este rugăciunea domnească din Evanghelie?

Tatăl nostru Carele ești în ceruri, sfințească-se numele Tău. Vie Împărăția Ta, făcă-se voia Ta, precum în cer, și pre pământ. Pâinea noastră, cea a zilei ce vine, dă nouă astăzi, și lasă nouă datoriile noastre, precum și noi lăsăm datornicilor noștri, și nu duce pre noi întru ispită, ci ne izbăvește de cel viclean. Că a Ta este împărăția, puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ce cuprinde rugăciunea domnească?

Mai întâi, are o chemare sau închinăciune, apoi șapte cereri, iar la sfârșit slavoslovie.

Cum începem?

Începem prin a-L chema pe Dumnezeu numindu-L *Tatăl nostru*.

De ce nu spunem „Tatăl meu”?

Numai Cel născut, iar nu făcut Fiu al lui Dumnezeu, Iisus Hristos, are dreptul de a-L numi pe

Dumnezeu „Tatăl Meu.” Noi însă, cei făcuți și înfiați, ajunși fii și fiice ai lui Dumnezeu prin jertfa de bunăvoie a lui Hristos, ne învrednicim a-L numi pe Tatăl Său *Tatăl nostru*. /Ioánn 1:12/

Mai avem vreun alt temei pentru care să-L numim pe Dumnezeu *Tatăl nostru*?

Mai este un însemnat temei social. Hristos vrea să ne iubim între noi ca frații. Dar numai cei ce se recunosc ca având același tată se pot socoti frați.

Înseamnă oare că atunci când îl numim pe Dumnezeu *Tatăl nostru* ne numim în același timp între noi frați?

Întocmai. Nu este frăție acolo unde nu-i aceeași părinție.

De ce nu Îl numim pe Dumnezeu „Făcătorul nostru”?

Pentru că Dumnezeu a făcut toate lucrurile, dar El este mai mult decât un Făcător – El este Tatăl tuturor oamenilor, care s’au înnoit prin Duhul Sfânt și astfel au ajuns „fiii lui Dumnezeu.” Astfel, ei nu mai sânt făpturi, ci copii.

De ce spunem „Carele ești în ceruri”?

Pentru că Dumnezeul Cel adevărat locuiește veșnic în ceruri, adică în afara timpului și spațiului, și nu este mărginit de pământ, ca dumnezeii minciñoși ai idolatriilor, ai celor ce se închină naturii și oamenilor.

Întâia cerere

Care este întâia cerere din rugăciunea domnească?
Sfințească-se numele Tău.

Ce dorință ne arătăm prin această cerere?

Cerem de la Dumnezeu ajutor ca numele Lui să fie cinstit de către oameni și să fie cinstit ca mai sfânt decât orice alt nume din lume. În Vechiul Legământ, când Dumnezeu era cunoscut ca Judecător și Făcător, oamenii erau opriți să ia numele lui Dumnezeu în deșert. Prin legea cea nouă a dragostei, noi avem datoria să facem mult mai mult: să răspândim în viața noastră și pretutindeni în jur cinstirea celui mai sfânt nume, cel al Tatălui nostru, ba chiar să ne dăm și viața pentru acest nume, așa cum au făcut miliarde de mucenici Creștini.

A doua cerere

Care este a doua cerere a noastră din rugăciunea domnească?

Vie împărăția Ta.

Ce dorință arătăm prin această cerere?

Îi cerem lui Dumnezeu ajutor pentru ca Împărăția cerească a Sfintei Treimi în Unime să se împlinească în sufletele noastre, în familiile noastre, în poporul nostru și în lumea întreagă.

Cum putem spune acestea mai limpede?

Așa precum Tatăl, Fiul și Sfântul Duh sânt una în veșnică înțelegere, în pace, în putere și slavă, la fel

vrem și noi ca mintea, inima și voia noastră să se unească, ca ființa dumnezeiască spre a cărei asemănare au fost făcute sufletele noastre. După cum este originalul, astfel să fie și copia.

Cum putem ști că Împărăția lui Dumnezeu a venit?

„Împărăția lui Dumnezeu (este) dreptate și pace și bucurie întru Duhul Sfânt.” /Romani 14:17/ Când vedem că aceasta s'a împlinit în sufletele noastre, precum și între oamenii din jurul nostru, putem fi încredințați că a venit Împărăția lui Dumnezeu.

A treia cerere

Care este a treia cerere din rugăciunea domnească?

Facă-se voia Ta, precum în cer, și pe pământ.

Ce dorință arătăm prin această cerere?

Îi cerem ajutor lui Dumnezeu pentru a alunga din noi șovăiala alegerii între Dumnezeu și satana, între bine și rău, și pentru a ne lepăda deplin de voia satanei, spre a ne putea încredința voii Tatălui, așa cum a făcut și Domnul nostru Iisus Hristos când s'a rugat în grădina Ghethsimani: „Însă nu ceea ce eu voiesc, ci ceea ce tu.” /Marcu 14:36/

De ce spunem „precum în cer”?

Pentru că în cer îngerii și sfinții, cu toată inima și cu bucurie deplină, se supun voii lui Dumnezeu. Voia lui Dumnezeu este și voia lor, ceea ce îi face să fie veșnic fericiți. Pentru aceasta ne rugăm și noi pe pământ.

A patra cerere

Care este a patra cerere din rugăciunea domnească ?

Pâinea noastră, cea a zilei ce vine, dă nouă astăzi.

Ce dorință arătăm prin această cerere?

Mai întâi, prin ea ne arătăm încredințarea că fără puterea și milostivirea lui Dumnezeu nu putem trăi nici măcar o zi. Apoi, pentru că putem muri în orice zi, ne rugăm lui Dumnezeu să ne mântuiască de dorința nebunească a adunării de bogății pentru viitorul îndepărtat, când aproapele nostru poate muri din lipsa pâinii celei de fiecare zi. Cu alte cuvinte, Îl rugăm pe Dumnezeu să ne dea nici mai mult, nici mai puțin decât ce ne este de trebuință.

Despre ce fel de pâine este vorba aici?

Despre două feluri de pâine: pâine materială și pâine duhovnicească, căci nu putem câștiga nici una dintre acestea fără harul și milostivirea lui Dumnezeu. Pâinea materială o luăm din pământ, iar pâinea duhovnicească ne vine din cer. Cea dintâi este pentru trup, iar cealaltă pentru suflet. Despre pâinea materială, Hristos a spus: „Nu numai cu pâine va trăi omul...” /Matthei 4:4/, iar despre pâinea duhovnicească a zis: „Eu sânt pâinea cea vie carea s’au pogorît din cer: de va mânca cineva din pâinea aceasta, viu va fi în veci.” /Ioánn 6:51/ Astfel, pâinea noastră cea de toate zilele este mai întâi de toate Hristos, altă pâine este numai un adaos la aceasta.

A cincea cerere

Care este a cincea cerere din rugăciunea domnească?

Și ne lasă nouă datoriile noastre, precum și noi lăsăm datornicilor noștri.

Ce dorință arătăm prin această cerere?

Îi cerem ajutor lui Dumnezeu să ne stăpânim și să iertăm semenilor noștri greșalele pe care le-au săvârșit față de noi, așa încât și El să ne poată ierta păcatele noastre. Și tot aceeași gură a rostit: „Că de veți lăsa oamenilor greșalele lor, lăsa-va și vouă Tatăl vostru cel ceresc; iar de nu veți lăsa oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va lăsa vouă greșalele voastre.” /Matthei 6:14-15/

A șasea cerere

Care este a șasea cerere din rugăciunea domnească?

Și nu duce pre noi întru ispită.

Ce dorință arătăm prin această cerere?

Îl rugăm pe Dumnezeu să-și amintească de slăbiciunile noastre omenești și să nu ne trimită încercări grele spre întărirea noastră, nici să îngăduie diavolului să ne ispitească în necazuri.

Care este deosebirea dintre încercarea venită de la Dumnezeu și ispitirea de la diavol?

Este o deosebire foarte mare. Atunci când Dumnezeu ne trimite vreo suferință, El face aceasta pentru

a ne întări virtuțile, așa cum o bucată de fier trecută prin foc se face oțel. Diavolul, potrivnic, ne ispitește cu vreun păcat sau prin vreo suferință pentru a ne face mai răi, mai întinați, mai slabi și într'un sfârșit, pentru a ne despărți deplin de Dumnezeu și a ne duce la pierzanie.

A șaptea cerere

Care este a șaptea cerere din rugăciunea domnească?

Și ne izbăvește de cel viclean.

Ce dorință ne arătăm prin această cerere?

Îi cerem lui Dumnezeu ajutor să ne izbăvească de fapte rele și de cei ce săvârșesc fără-de-legea. Ca și cum ne-am ruga astfel: „Păzește-ne, Părinte, de fapte rele și ne apără de cei fără-de-lege.”

Cine este cel mai mare nelegiuit, de care Îl rugăm pe Dumnezeu să ne apere?

Satana. Toate păcatele și toate relele izvorâte din ele, de la satana vin. De aceea, prin această cerere Îl rugăm pe Dumnezeu, Care este lumină și dragoste, să ne izbăvească de cel viclean, care este întunericul și ura.

Slavoslovie

Cum se încheie rugăciunea domnească?

Prin slavoslovie sau doxologie, care spune: Că a Ta este împărăția, puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ce arătăm prin această slavoslovie?

Ne arătăm credința în Dumnezeu ca fiind cel mai puternic și mai slăvit Împărat, singurul Care poate împlini cererile noastre. Pentru aceasta Îl preamărim, slăvim și iubim.

Ce înseamnă cuvântul „Amin”?

Amin este unul dintre numele lui Dumnezeu. Domnul a spus Sfântului Apostol Ioánn: „Acestea zice cel ce este Amin, marturul cel credincios și adevărat, începutul zidirei lui Dumnezeu.” /Apocalipsa 3:14/ Noi încheiem fiecare rugăciune și fiecare mulțumire adusă lui Dumnezeu cu acest nume: „Amin.” Este ca și cum am spune: „Dumnezeu” sau „Adevăr.” De asemenea, când facem un jurământ, încheiem cu cuvântul „Amin,” ceea ce înseamnă: „Ceea ce spun este adevărat ca Adevărul sau ca Dumnezeu.”

Caracterul Creștinului în fața Legii noi a lui Hristos

Legea nouă sau de pe urmă a lui Dumnezeu a fost dată oamenilor prin Iisus Hristos, Dumnezeuul Întrupat, cu țelul de a făuri în oameni un nou caracter, ca aceștia să ajungă oameni noi, vrednici a se numi fiii lui Dumnezeu și vrednici a moșteni Împărăția Cerească a lui Dumnezeu. Acest caracter nou al omului trebuie să fie după chipul lui Dumnezeu și al lui Hristos, și trebuie să izvorască din toate virtuțile evanghelice, personale și generale.

Dezvoltarea caracterului Creștin

Caracterul moral și duhovnicesc al unui Creștin se dezvoltă sub înrâurirea a trei lucruri.

Care sânt acești lucruri?

1. Ascultarea de Hristos și de Biserica Sa; 2. Stăruința personală în trăirea tuturor virtuților și 3. Harul lui Dumnezeu prin Sfintele Taine sau o însuflare deosebită.

Care sânt cele mai însemnate virtuți Creștine?

Credința, nădejdea și dragostea.

Putem numi aceste virtuți cu alte cuvinte?

Dreapta cugetare, prin credință în Hristos; simțirea curată, prin nădejde în Hristos și fapta cea bună, prin dragoste în Hristos.

Care sânt celelalte virtuți Creștine?

Sânt multe, dar șapte dintre ele sânt socotite a fi mai presus de celelalte.

Care sânt aceste virtuți?

Smerenia, dărnicia, curăția sufletească, milostenia, înfrânarea, blândețea și râvna în credință.

Cum dobândim aceste virtuți?

Prin repetare și repetare, până când aceste virtuți ni se fac la fel de firești ca răsufarea.

Este repetarea virtuților Creștine foarte însemnată pentru dezvoltarea caracterului nostru?

Da, la fel cum buna educație constă mai cu seamă în repetare – care este, de fapt, aplicarea în viață a virtuților Creștine.

Oare ce împiedica dezvoltarea dreaptă a caracterelor Creștine?

Păcatul.

Ce este păcatul?

În esență, orice păcat este minciună și silnicie.

Care dintre păcate sânt numite „păcate de moarte?”

Acele păcate care duc la moartea veșnică. Ele sânt în număr de șapte.

În ce legătură sânt păcatele de moarte cu cele șapte mari virtuți?

Ele sânt potrivnice virtuților, astfel: mândria – potrivnică smereniei, iubirea de arginți – potrivnică dărniceii, desfrânarea – potrivnică curăției sufletești, pizma – potrivnică milosârdiei, lăcomia – potrivnică înfrânării, mânia – potrivnică blândeții, deznădejdea – potrivnică râvnei în credință.

Sânt și păcate mai rele?

Da, sânt cele patru păcate numite strigătoare la cer pentru pedeapsă.

Care sânt aceste păcate?

Uciderea împreună cu tâlhăria, sodomia, oprirea plății lucrătorilor și asuprirea văduvelor și orfanilor.

Sânt și multe păcate mai mici?

Sânt multe și multe păcate mai mici sau păcate ușoare, prin gânduri, cuvinte, dorințe și fapte.

Cum ne putem izbăvi de păcate?

Prin Sfânta Taină a Pocăinței (Spovedania), prin stăpânirea de sine pentru a nu mai repeta păcatele, ca și prin lucrarea virtuților.

Fericirile

Domnul nostru Iisus Hristos S'a suit în munte și îi învăța pe ucenicii Săi, zicând:

Fericiți cei săraci cu duhul, că acelora este împărăția cerurilor. Cei săraci cu duhul sânt aceia care se consideră pe sine foarte mici în comparație cu măreția lui Dumnezeu și care tânjesc să se înalțe la Dumnezeu și la Împărăția Lui.

Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Cei ce plâng în lumea aceasta trecătoare se aseamănă Fiului lui Dumnezeu, Care niciodată nu a zâmbit, dar adesea a plâns, din pricina neînțelegerii, a păcatelor și patimilor omenești.

Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

Cei blânzi sânt iubitori de oameni și îndelung-răbdători. Datorită blândeții Sale, Hristos este numit Mielul lui Dumnezeu. Cei îngâmfați și mânioși sânt potrivnici celor blânzi. Ei grabnic câștigă, dar tot grabnic și pierd. Cei blânzi propășesc cu timpul. Creștinii au fost prizoniți de păgâni și aproape nimicivi, dar astăzi stăpânesc pământul.

Fericiți cei ce flămânzesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Cei ce flămânzesc și însetează de dreptate sânt oa-

menii care cu greu rabdă nedreptatea din lume. Ei vor vedea biruința lui Hristos Cel Înviat, Care va învinge toate puterile răului și inimile lor se vor umple de mulțumire și bucurie. Ei vor vedea biruința Bisericii prigonite și se vor bucura.

Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

După cum ne purtăm cu fiii lui Dumnezeu, tot astfel se va purta și Dumnezeu cu noi. Milă pentru milă. Dar bogata milostivire dumnezeiască este cu mult mai mare decât milostivirea oamenilor. „Aceștia vor primi însutit,” le-a spus Domnul celor milostivi. Milostivirea este o virtute îndoită: personală și socială. Sântem milostivi și față de noi înșine, atunci când nu uităm de sufletul nostru și mântuirea lui. Egoismul, răzbunarea și cruzimea sânt vrăjmașii milostivirii.

Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Inima omului este ochiul curat, trebuincios pentru a privi realitățile duhovnicești și mai cu seamă pe Dumnezeu. Prin îndelunga-lucrare și prin harul lui Dumnezeu, inima se poate curăți de toate necurățiile păcatului, după cum ne dau mărturie viețile sfinților. Gândurile și dorințele rele întinează și orbesc inima.

Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Hristos este numit Împăratul păcii. El a dăruit pace ucenicilor Săi. Fiecare poate da ceea ce are. Dacă avem în inimile noastre pace, o putem dăruia și celor-

lalți. Pacea minții, a inimii și a vocii, întreita pace în unire – aceasta este adevărata pace dumnezeiască a sufletului. Sufletul necumpătat nu poate avea pace.

Fericiți cei prigonți pentru dreptate, că acela este împărăția cerurilor.

Să fii prigonit pentru dreptate înseamnă a te asemena lui Hristos și Apostolilor. Biserica Ortodoxă a arătat mulți mucenici, care au pățimit pentru dreptate și s'au sălășluit în Împărăția cerească a lui Hristos. Sfântul Apostol Petru spune: „Că mai bine este făcând cele bune a pătimi, de este așa voia lui Dumnezeu, decât făcând cele rele.” /I Petru 3:17/

Fericiți veți fi când vor ocări pre voi, și vă vor prigoni, și vor zice tot ce este viclean împotriva voastră, mințind pentru mine.

Aici Hristos vorbește despre pătimirea pentru El a celor ce-L vor urma. Ei vor fi batjocoriți, defăimați și chinuiți. Dar ei trebuie să rabde toate cu credință neclintită și nădejde în Dânsul, căci va veni la vremea Sa ca Cel din urmă Biruitor și Drept Judecător. El va despărți atunci pentru veșnicie pe dreți de cei nedreți.

Încheiere

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri.

Bucurați-vă în lacrimi, bucurați-vă în pătimiri, bucurați-vă în moarte, căci cei mai buni din neamul omenesc, care au străbătut aceeași cale spinoasă ca și voi, vă așteaptă acum în lumea cealaltă, unde domnește

Hristos, și unde nu mai este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață și bucurie fără de sfârșit.

Alte virtuți personale și sociale

Alături de *Fericiri*, Domnul nostru Iisus Hristos le-a dat ucenicilor Săi îndrumări pentru agonisirea și a altor virtuți personale și sociale, de căpătâi pentru zidirea caracterului lor Creștin. Aceste virtuți se pot câștiga numai prin luptă stăruitoare și înflăcărată, precum și prin trăire, așa cum au gândit și au lucrat Sfinții Părinți ai Bisericii.

Deprinderea virtuților personale

Rugăciunea lăuntrică. „Iar tu, când te rogi, intră în camera ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tău celui întru ascuns; și Tatăl tău cel ce vede întru ascuns va răsplăti ție la arătare.” /Mathei 6:6/

Postul înaintea lui Dumnezeu, iar nu pentru oameni. „Și când postești, nu fiți ca fățarnicii posomorâți, că smolesc fețele lor ca să se arate oamenilor postindu-se; amin zic vouă, că își iau plata lor.” /Mathei 6:16/

Paza sufletului. Este nevoie să te îngrijești duhovnicește și de trup și de suflet, de fiecare în chip deosebit. Sufletul se deosebește de trup și are trebuință de alt fel de hrană, veșminte și lumină. „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot graiul lui Dumnezeu.” /Luca 4:4/

Păstrarea unității sufletului. Unitatea sufletului în-

seamnă putere și pace, pe când sufletul dezbinat înseamnă slăbiciune și pieire. „Toată împărăția ce se împărechează (dezbină) între sine se pustiește, și toată cetatea sau casa ce se împărechează (dezbină) întru sine nu va sta,” /Matthei 12:25/ a zis Domnul. Și a mai adăugat: „Nimenea poate a sluji la doi domni (...). Nu puteți lui Dumnezeu a sluji și lui mamona.” /Matthei 6:24/

Înfrânarea inimii și a gândurilor. Gândurile bune sânt semințele faptelor bune. Dumnezeu vede gândurile noastre. Știind gândurile oamenilor, Domnul Iisus a spus: „Pentru ce cugetați viclene în inimile voastre?,” /Matthei 9:4/ „că din inimă ies gânduri viclene, (...) preacurvii” /Matthei 15:19/ și tot răul. Este nevoie de deprinderea neîncetată cu gânduri și dorințe bune.

Înfrânarea limbii. „Deci zic vouă că pentru tot graiul deșert carele vor grăi oamenii, da-vor samă de dânsul în ziua judecării.” /Matthei 12:36/

Fuga de fățarnicie. „Păziți-vă de aluatul Fariseilor, care este fățăria.” /Luca 12:1/ „că nimic este (...) ascuns care să nu se cunoască.” /Matthei 10:26/

Trebuie să fim asemenea copiilor în modestie, sinceritate și credință. „Amin zic vouă, de nu vă veți întoarce și să fiți ca copiii, nu veți intra întru împărăția cerurilor.” /Matthei 18:3/

Răbdarea. A răbda toate greutatețile în împlinirea legii lui Hristos este chezașia mântuirii sufletului.

„Cela ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.”
/Mathei 10:22/

Înfrânarea de la prea multă mâncare, băutură și tulburări. „Luați aminte de sinevă ca nu cumva să se îngreueze inimile voastre cu sațiul mâncării și cu beția și cu grijile vieții.” /Luca 21:34/

Credința statornică, fără nici o îndoială, în puterea și milostivirea lui Hristos. *Nu vă temeți, credeți numai.* Credeți că *la Dumnezeu toate sânt cu puțință.* Domnul Iisus a spus: „De poți crede, toate sânt cu puțință celui ce crede.” /Marcu 9:23/ Să nu uitați că fără credință statornică în Hristos, nădejdea și dragostea sânt lipsite de temelie.

Cunoașterea Sfintei Scripturi și a puterii lui Dumnezeu trebuie să crească în fiecare zi. Aceasta ne ajută mult în întărirea credinței noastre în Hristos. Domnul i-a muștrat pe Sadducei din pricina neștiinței lor, spunând: „Vă rătăciți, neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu.” /Matei 22:29/

Însingurarea este de mare folos pentru cercetarea sinelui, analiza propriei noastre vieți și vorbirea cu Dumnezeu. Singurătatea este foarte plăcută pentru cel ce știe să se folosească de ea, pe când pentru cei superficiali singurătatea este plictisitoare. Domnul Iisus adesea S'a retras în locuri singurate și pustii – și „era acolo singur.” /Mat. 14:23/

Izbăvirea de lucruri. Viața unui om nu constă în mulțimea lucrurilor pe care le are. Sufletul omului

înseamnă înaintea lui Dumnezeu mai mult decât întreaga lume. „Că ce folos este omului de ar dobândi lumea toată, iar sufletul său va pierde?” /Luca 12, Matthei 16:26/ Trebuie să fim cu luare aminte să nu punem pe același plan sinele, personalitatea noastră și sufletul nostru cu bunurile materiale, ci să ne înălțăm inimile mai presus de cele lumești.

Șederea înaintea lui Dumnezeu. Omul cu adevărat credincios este pe deplin încredințat că stă întotdeauna înaintea Dumnezeului Celui Viu și Atoatevăzător. De aceea se rușinează de păcat și e mândru de orice lucrare bineplăcută lui Dumnezeu. „Ci încă și perii capului vostru toți numărați sânt.” /Matthei 10:30/

Petrecerea în Hristos. „Cel ce rămâne întru mine și eu întru el, acesta aduce roadă multă, căci fără de mine nu puteți face nimic.” /Ioánn 15:5/ De aceea, fie ca Hristos să-ți intre în inimă ca în camera Sa și fie ca, din inima ta, să-ți călăuzească gândurile, dorințele și faptele.

Așteptarea morții și a judecării. Omul care în fiecare zi privește și ascultă cum mor mii de ființe ome-nești, dar nu se gândește la moartea sa, este lipsit de înțelepciune. Omului care nu a cugetat la apropierea morții, ci a adunat hrană pentru cele ce vor veni, Dumnezeu i-a spus: „Nebune, întru această noapte sufletul tău vor cere dela tine; dară cele ce ai gătit cui vor fi?” /Luca 12:20/

Recunoștința înaintea lui Dumnezeu este o mare virtute. Dacă ați primit puțin de la Dumnezeu și

ați adus mulțumită, El va înmulți darul, așa cum a înmulțit cele cinci pâini.

Preamărire **lui Dumnezeu.** Nu căutați slavă de la oameni, ci slăviți-L pe Dumnezeu. Cu cât dăruieți mai mult, cu atât veți primi mai mult. Spuneți, așa cum a zis și Preasfânta Fecioară: „Mărește sufletul meu pre Domnul, și s'a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu.” /Luca 1:46-47/

Deprinderea virtuților sociale

Milostenia. „Deci, când faci milostenie, să nu trâmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii (...), ca să se slăvească de oameni. (...) să nu știe stânga ta ce face dreapta ta, (...) și Tatăl tău, cel ce vede întru ascuns, acela va răsplăti ție întru arătare.” /Matthei 6:2-4/

Milostenia fără șovăială. „Celui ce cere dela tine dă-i, și dela cel ce voiește să se împrumute dela tine să nu te întorci.” /Matthei 5:42/ **Dă totul în numele lui Hristos și pentru frați.**

Dragostea față de vrăjmași. „Iubiți pre vrăjmașii voștri, binecuvântați pre cei ce vă blastămă, bine faceți celora ce urăsc pre voi și vă rugați pentru cei ce vatămă pre voi și vă prigonesc.” /Matthei 5:44/ Altă cale spre părtășia cu Hristos nu este, nici pentru a se împlini pacea și înfrățirea în lume.

Faceți bine oamenilor. Cum? Precum și noi dorim să ne facă oamenii. „Deci toate câte voiți să facă vouă oamenii, asemenea faceți și voi lor, că aceasta este

legea și prorocii.” /Matthei 7:12/ După cele două porunci mari ale lui Hristos, aceasta este cea mai însemnată.

Iertarea fratelui. „De va păcătui ție fratele tău, ceartă pre el, și de se va pocăi, iartă lui. Și măcar de șapte ori în zi de va păcătui ție, și de șapte ori se va întoarce la tine, zicând: Căiescu-mă, iartă lui.” /Luca 17:3-4/

Smerenia. Hristos S'a născut într'un staul. Atunci de ce noi ne luptăm pentru cele mai înalte cinstiri și pentru locurile dintâi? Rămâi cel din urmă... „Că tot cel ce înalță pre sine smeri-se-va, și cel ce smerește pre sine înalță-se-va.” /Luca 14:11/

Mila față de păcătoși. Aceasta este calea prin care îi putem ajuta pe cei păcătoși să se îndrepte. Batjocura și osândirea nu le este de nici un folos. Hristos i-a privit pe aceștia ca pe niște bolnavi. El i-a vizitat (Zakheu), a luat masa cu ei (Matthei), a vorbit călduros cu ei (desfrânata) și astfel a reușit să le redea sănătatea duhovnicească și vrednicia omenească.

Împăcarea. Înainte de a merge la biserică sau la judecată, Creștinul are datoria să încerce să se împace cu potrivnicul său. /Matthei 5:23-25/ „Iar de va păcătui fratele tău ție,” ia măsurile treptate pe care Domnul ni le-a lăsat lămurit. /vezi Matthei 18:15-17/

Propovăduirea fără teamă a lui Hristos înaintea oamenilor. „Că oricine se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acela Fiul Omului se va rușina, când va veni întru slava sa.” /Luca 9:26/

Ferirea de hristoșii mincinoși. Necredincioșii și vrăjmașii lui Hristos vor încerca întotdeauna să se arate pe ei sau pe alți oameni mincinoși și primejdioși drept „hristoși” în locul lui Hristos, Domnul Cel Adevărat. Cunoscând mai dinainte acestea, Domnul Iisus ne-a prevenit: „Vedeți să nu vă înșelați; că mulți vor veni în numele meu, zicând: Eu sânt (Hristos), (...) nu mergeți după ei.” /Luca 21:8/

Îndeplinirea îndatoririlor. „Dați dară înapoi ale Késarului, Késarului, și ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.” /Matthei 22:21/ Aceasta înseamnă: dați stăpânirii lumești cele ce sânt ale lor, iar lui Dumnezeu pri-noasele duhovnicești. Așa cum chipul Cezarului este întipărit pe monede, tot astfel și chipul lui Dumnezeu este întipărit în inima omului.

Înțelepciunea. „Căruia s’au încredințat mult, mai mult se va cere dela el.” /Luca 12:48/ Fie în sănătate, fie în bogăție, știință sau cinstiri. Dacă vi s’a dat puțin, puțin vi se va cere. Dreptatea lui Dumnezeu este desăvârșită și cu rânduială. Nu este înțelept să ne ridicăm împotriva acestei legi.

Duhul slujirii. Slujirea este înnobilită de Hristos și prin Hristos. Astfel, slujitorii de bunăvoie în numele Domnului sânt seminție nouă. „Fiul Omului nu au venit să i se slujească, ci să slujească.” /Matthei 20:28/ „Deci dacă eu, Domnul și Învățătorul, am spălat picioarele voastre, și voi datori sânteți unul altuia a spăla picioarele. Că pildă am dat vouă.” /Ioánn 13:14-15/

Duhul jertfelniciei, nu numai a lucrurilor materiale, ci și a vieții pentru Hristos, Care S'a jertfit pe Sine pentru mântuirea noastră veșnică. „Mai mare dragoste decât aceasta nimenea are, ca cineva sufletul său să puie pentru prietenii săi.” /Ioánn 15:13/ Putem avea mulți prieteni, dar cel mai mare prieten este Hristos.

Nădejdea (sau optimismul Creștin). În toate ne-
cazurile, năpastele, suferințele, chiar și în chinuri și
moarte, Creștinul este plin de nădejde, pentru că își
amintește cuvintele lui Hristos: *Plata voastră multă
este în ceruri... să nu vă temeți de cei ceucid trupul, iar
sufletul nu pot săucidă... Eu am biruit lumea... Datu-
mi-s'au toată stăpânirea în cer și pre pământ.*

VI

ANUL BISERICESC ORTODOX

Domnul Iisus Hristos a sfințit spațiul și timpul, pentru că El este Stăpânul acestora. În tot locul unde se cheamă numele Lui, fie pe pământ, fie pe apă, fie în văzduh, oriunde a curs sângele mucenicilor sau au fost păzite de stricăciune moaștele sfinților Săi, acolo unde se află o biserică sau alt lăcaș închinat măririi Sale, este un loc sfințit.

Tot astfel se întâmplă și cu timpul. Lui I se slujește și este slăvit prin Sfânta Taină a Euharistiei și prin alte sfinte slujbe bisericești în întreaga lume; prin patimile multor mucenici și prin prigonirea dreptilor din pricina Lui.

De aceea, fiecare zi din cursul anului Îi este închinată, fie direct, fie indirect prin sfinții Săi.

Praznicele

Care sânt praznicele lui Hristos?

Fiecare Duminică este închinată pomenirii slăvitei Sale Învieri sau biruinței Sale înaintea morții.

Ce alte mari praznice sânt închinare Domnului nostru Iisus Hristos?

Nașterea Domnului, Botezul Domnului, Întâmpinarea Domnului, Duminica Floriilor, Vinerea Mare, Învierea, Înălțarea, Pogorârea Sfântului Duh, Schimbarea la Față și Înălțarea Sfintei Cruci.

Care sânt praznicele mari închinat Preasfintei Fecioare Maria?

Nașterea Preasfintei Născătoare-de-Dumnezeu, Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, Bunavestire și Adormirea Maicii Domnului.

Care sânt zilele de prăznuire închinat sfinților?

Ziua Sfinților Arhangheli Mihaıl și Gavriıl și a tuturor puterilor îngerești, zilele închinat Sfântului Ioánn Botezătorul, zilele închinat Sfinților Apostoli, Prorocilor, Sfinților Părinți, Cuvioșilor și Mucenicilor.

Oare toți sfinții sânt trecuți în calendarul bisericesc?

Nici pe departe; numai un număr foarte mic dintre aceștia, adică câteva sute de pilde deosebite de dreaptă viețuire, de mare înțelepciune, de înfrânare, de mărturisire neînfricată a credinței și mucenicie pentru credința ortodoxă.

Este fiecare dintre zilele săptămânii închinată unui sfânt?

Da. Lunea este închinată Sfinților Îngeri, Marțea – Sfântului Ioánn Botezătorul, Miercurea – Sfintei Cruci, Joia – Sfinților Apostoli și Sfântului Nicolae, Vinerea – Sfintei Cruci, Sâmbăta – Tuturor Sfinților, iar Duminica, precum am mai amintit, Învierii lui Hristos.

Are Biserica slujbe anume pentru fiecare sfânt?

Da. Aceste slujbe se află în cartea numită *Minei*, care înseamnă „lunar”. Fiecare lună are Mineiul ei. De

aceea sânt douăsprezece Mineie, și fiecare zi a lunii este închinată unuia sau mai multor sfinți.

Postul în Biserica Ortodoxă

Cine a rânduit postul ca de trebuință pentru mântuire?

Domnul nostru Iisus Hristos, prin pilda /Matthei 4:2/ și învățătura Sa. /Matthei 6:16; 17:21/

Care este scopul postului?

Curățirea trupului, întărirea vocii, înălțarea sufletului deasupra trupului și, mai presus de toate, preamărirea lui Dumnezeu și cinstirea sfinților Lui.

În ce constă postul?

În înfrânare de la anumite mâncăruri, în înfrânare de la gânduri, dorințe și fapte rele, în înmulțirea rugăciunii, a milosteniei, precum și în lucrarea stăruitoare a tuturor virtuților Creștine.

Cum împărțim posturile?

În două categorii: posturi de mai multe zile și posturi de o zi.

Care sânt posturile de mai multe zile?

Sânt patru posturi de mai multe zile, cu o durată diferită: Postul Crăciunului, care ține șase săptămâni; Postul Paștilor, care ține șapte săptămâni; Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, cu durată schimbătoare, și Postul Preasfintei Născătoare-de-Dumnezeu, care ține două săptămâni. Datele tuturor acestor posturi de mai multe zile sânt însemnate în calendarul ortodox.

Care sânt posturile de o zi?

Fiecare Miercuri și Vineri din cursul anului, în afară de săptămâna Crăciunului, săptămâna de după Duminica Vameșului și a Fariseului, înainte de Postul Mare, săptămâna Patimilor și săptămâna Pogorării Sfântului Duh. Alte zile de post mai sânt: ajunul Botezului Domnului, Tăierea capului Sfântului Ioánn Botezătorul și Înălțarea Sfintei Cruci.

Zilele de pomenire a morților în Biserica Ortodoxă

Care e rostul zilelor de pomenire a morților?

Zilele de pomenire a morților ne înprospătează și întăresc conștiința că noi și Creștinii răposați sântem înrudiți, sântem un organism viu și neîmpărțit, o singură Biserica vie. Sântem legați și prin Duhul Vieții și, într'o anumită măsură, legați între noi.

Care sânt îndatoririle noastre în zilele de pomenire a morților?

Îndatorirea noastră nemijlocită în aceste zile este să ne rugăm în biserici și în cimitire, precum și să facem milostenie pentru sufletele celor răposați, fiind adânc încredințați că Dumnezeu va primi acest prinos pentru odihna sufletelor acelora întru a căror pomenire s'a făcut.

Câte feluri de zile de pomenire avem în Biserica Ortodoxă?

Două feluri: zile anume și zile obștești de pomenire. Cele dintâi sânt săvârșite de o familie pentru răposaii săi, iar celelalte sânt rânduite de Biserică pentru toate mădularele sale răposate.

Câte zile obștești de pomenire a morților avem în cursul unui an bisericesc?

Avem trei zile: întâia este Sâmbăta morților dinaintea Marelui Post, a doua este Sâmbăta morților dinaintea Pogorârii Sfântului Duh, iar a treia este Sâmbăta morților dinaintea postului Crăciunului, în Sâmbăta de dinainte de praznicul Sfântului Dimitrie (26 Octombrie). Pe lângă aceste pomeniri, fiecare Sâmbătă este închinată pomenirii morților, precum arată și slujbele de Sâmbătă din Octoih și Triod.

VII

DESPRE LUCRURILE SFINTE

Socotim lucruri sfinte toate cele sfințite și închinare slujirii lui Dumnezeu.

Acestea sânt bisericile, sfintele vase din Sfântul Altar, praporii, sfintele veșminte preoțești, sfintele cărți de slujbă.

Printre cele mai de seamă lucruri sfinte sânt Sfânta Cruce, icoanele și sfintele moaște.

Sfânta Cruce

De ce socotim crucea un lucru sfânt?

Pentru că pe cruce a murit Hristos pentru mântuirea noastră. Crucea a fost întotdeauna cinstită ca un steag de obște al Creștinismului, ca un însemn al biruinței asupra Satanei și asupra tuturor vrăjmașilor lui Hristos.

De când folosesc Creștinii semnul Sfintei Cruci?

Din vremea Apostolilor.

Cum ne ajută semnul Sfintei Crucii?

Ne îmbărbătează când ne temem, ne dă smerenie în vreme de boală, izbăvire de silnicie, nădejde în deznădăjduire.

Oare tot ajutorul vine din materia din care este făcută crucea?

Nu, ci de la Hristos, prin cruce.

De ce tocmai prin cruce?

Ca să ne amintească că oamenii au primit mântuirea veșnică prin pătimirile Mântuitorului nostru pe cruce.

Cum cinstește Biserica Sfânta Cruce?

Prin folosirea ei la fiecare sfântă slujbă și la fiecare rugăciune, înăuntrul sau în afara bisericii; prin închinarea a două zile din săptămână prăznuirii Sfintei Cruci, Miercurea și Vinerea, când sânt rânduite citiri și cântări despre răstignirea și patimile lui Hristos, ca și despre rostul acestor patimi – spre a nu le uita.

Ce cântare anume închinată Sfintei Cruci se cântă în zilele de Miercuri și Vineri?

Cântarea se numește Luminândă (sau Exapostilarie, sau Svetilnă), și sună astfel: *Crucea este păzitoarea a toată lumea; Crucea, podoaba Bisericii; Crucea, stăpânia împăraților; Crucea, întărirea credincioșilor; Crucea, slava îngerilor, și dracilor rană.*

Sfintele Icoane

Ce înfățișează icoanele?

Mai întâi, înfățișează chipul Mântuitorului nostru Iisus Hristos și întâmplări din viața Sa dramatică. Cele scrise în Evanghelie sânt înfățișate ochilor noștri și în culoare, zugrăvite pe pereții bisericilor, pe lemn sau pe alt material. Cele istorisite prin citire urechilor noastre sânt istorisite prin vedere ochilor noștri.

Pe cine mai zugrăvesc icoanele?

Pe Preasfânta Fecioară Maria, pe îngerii și pe sfinți.

De ce nu dăm cinstire și altor fapte sau lucruri, ci numai îngerilor și sfinților?

Pentru că îngerii și sfinții sânt legați de persoana dumnezeiască a Mântuitorului nostru Iisus Hristos și pentru că îngerii și oamenii sânt singurele fapte care au vrednicie în sine. Toate celelalte fapte sânt spre ajutor și au vrednicie vremelnică.

Care este înțelesul de căpătâi al icoanelor îngerilor și sfinților?

În esență, icoanele reprezintă domnia puterilor mai presus de fire asupra puterilor firii.

Noi cinstim icoanele ca pe lucruri materiale?

Nicidecum. Noi nu ne închinăm la nimeni și la nimic, decât numai la Preasfânta Treime în Unime – Unul Dumnezeu. Îi cinstim însă pe sfinți ca pe cei mai buni fii ai lui Dumnezeu și următori ai lui Hristos; și le cinstim chipurile în chip deosebit, așa cum copiii cinstesc fotografiile părinților sau fraților lor.

Sânt icoanele altceva mai mult decât niște înfățișări ale lui Hristos și ale sfinților Săi, altceva mai mult decât un simbol al cinstirii pe care o avem pentru ei?

Sânt mai mult decât atât. Icoanele sfințite sânt canale ale puternicului har dumnezeiesc care tămăduiește, înnoiește, luminează, îmbărbătează și muștră. Atât de mult îi iubește Domnul Dumnezeu pe sfinții și mucenicii Săi, cei ce sânt casnicii Săi, încât dă putere

chiar și chipurilor zugrăvite ale acestora atunci când sânt cinstite, și numelor lor atunci când sânt chemate spre ajutor.

Cum ne putem încredința de aceasta?

Prin bogata experiență a Bisericii de-a lungul multor generații, prin experiența generației noastre și prin lucrarea făcătoare de minuni a icoanelor.

De ce cinstirea și chemarea sfinților nu a fost la fel înainte și după Hristos?

Pentru că toți dreptii s'au aflat în Iad, până când Hristos S'a pogorît acolo și le-a slobozit sufletele.

Sfintele Moaște

Ce sânt sfintele moaște?

Oseminte nesticăcioase din trupurile sfinților, care arată putere făcătoare de minuni.

Sânt exemple în Sfânta Scriptură care să înfățișeze puterea făcătoare de minuni a moaștelor de sfinți?

Da, citește în Cartea a IV-a a Împăraților, capitolul 13, versetul 21.

Ne închinăm noi moaștelor sfinților?

Nu. Ne închinăm numai Unuia Dumnezeuului Adevărat, Care dă putere moaștelor sfinților Săi iubiți spre a-i proslăvi, așa cum și ei L-au preaslăvit pe Dumnezeu când s'au aflat în trupurile lor.

Socotim noi, oare, că puterea moaștelor și a altor lucruri sfinte ține de magie?

Nu. Aceasta este o înșelare păgânească. Puterea făcătoare de minuni a acestor lucruri o atribuim Dumnezeuului Celui Viu și sfinților Săi vii, și nicidecum vreunui lucru mort.

Concluzie

Din Sfânta Scriptură aflăm că Dumnezeu Cel Atotputernic a săvârșit uneori minuni prin lucruri neînșuflețite, de pildă: prin toiagul lui Moisi /Ieșire 4:2/, prin șarpele de aramă /Numeri 21:9/, prin osemintele lui Elisei /II Împărați 13:21/, prin haina lui Hristos /Mathei 9:20/, prin tina și scaldătoarea Siloamului /Ioánn 9:7/, prin umbra Sfântului Apostol Petru /Faptele Apostolilor 5:15/, prin ștergarele și șorțurile Sfântului Apostol Pavel /Faptele Apostolilor 19:12/. De aceea, nu încapă îndoială că Domnul Dumnezeu a săvârșit minuni și prin Sfânta Cruce, sfintele icoane și sfintele moaște.

Trebuie să primim aceste minuni ca pe o milostivire dumnezeiască față de oamenii neputincioși și împovărați; ca pe o mărturie a lui Dumnezeu că El este pretutindeni – Dumnezeuul Cel Viu, care pe toate le vede; de asemenea, minunile sânt și mustrare de la Dumnezeu, încât cu cât le vedem mai des cu atât mai tare să credem în El, cu dragoste și frică, și cu atât mai mult să ne călăuzim viața morală după poruncile Sale. Altfel, apare primejdia ca și noi să fim osândiți precum acei Evrei, înaintea cărora Iisus, „deși atâtea semne făcând (...), nu credeau în el.” /Ioánn 12:37/ De aceea Domnul a spus: „De nu aș fi făcut lucruri între ei carile nimeni altul a făcut, păcat nu ar avea; iar acum și au văzut, și au urât, și premine și pre Tatăl meu.” /Ioánn 15:24/

Poruncile bisericesti

1. Să ne rugăm lui Dumnezeu, să mergem la biserică și să ascultăm cu evlavie sfânta slujbă dumnezeiască (Sfânta Liturghie) în fiecare Duminică și sărbătoare;
2. Să ținem posturile cele de o zi și de mai multe zile, după rânduială;
3. Să cinstim fețele bisericesti;
4. Să ne spovedim păcatele înaintea preotului;
5. Să ne ferim de prietenia cu cei necredincioși și să nu citim cărți atheiste și imorale;
6. Să ne rugăm lui Dumnezeu atât pentru cei vii, cât și pentru cei morți;
7. Să ținem posturile și rugăciunile rânduite de stăpânirea bisericească în vreme de primejdie precum război, molimă, foamete, secetă ș.a.;
8. Să ajutăm la întreținerea Bisericii, a slujitorilor acesteia și a așezămintelor bisericesti;
9. Să ne creștem copiii în credința părinților noștri și să-i povățuim pe cei păcătoși să se întoarcă la credință;
10. Să luăm parte în orice privință la misiunea Bisericii Ortodoxe în lume.

VII

SCRIERI ALESE DIN SFÂNTA PREDANIE

Cuvinte ale sfinților

Despre credință, nădejde și dragoste:

Nimeni nu poate dobândi desăvârșita dragoste dumnezeiască decât numai prin credință curată și nădejde tare. (Sfântul Simeon Noul Theolog)

Despre păcat și virtute:

Încununarea păcatului este moartea, încununarea poruncilor lui Dumnezeu este viața vecinică. (Sfântul Vasile cel Mare)

Despre păcat:

Ce este păcatul? Gânduri, cuvinte și fapte rele. (Sfântul Simeon Noul Theolog)

Despre soarta păcătosului:

Când un copil moare în pântecul maicii sale, este îngropat în pământ. Așa pleacă din întuneric în întuneric. Asemenea și cel păcătos trăiește în întuneric în lumea aceasta, iar după moarte se duce într-o beznă și mai întunecată și mai înfricoșată. (Sfântul Macarie cel Mare)

Despre sarcina ușoară:

Noi îndepărtăm de la sine sarcina cea ușoară a osân-

dirii de sine și ne împovăram cu sarcina cea grea a îndreptăririi de sine. (Avva Ioánn)

Despre rugăciune:

Cercetați-vă păcatele zi de zi, rugându-vă lui Dumnezeu să vă ierte, și El le va ierta. Silește-te la multe rugăciuni, căci rugăciunea lumină este pentru suflet. (Avva Isaia)

Despre îngerii din preajma noastră:

Să ne rușinăm de îngeri mai mult decât de oameni, căci mulți îngeri sânt în jurul nostru. Păziți-vă de toată fapta rușinoasă.

Despre rugăciune:

Cere de la Dumnezeu nu cele minunate, ci cele de folos (pentru mântuire).

Vorbește mai mult cu Dumnezeu, iar cu oamenii mai puțin.

Urăște păcatul:

Cela ce nu urăște păcatul se numără cu păcătoșii, chiar și atunci când nu păcătuiește. Fiecare păcat este o armă cu care înarmăm pre diavol împotriva noastră.

Rugăciunea la vreme de boală:

În vreme de boală, înmulțește rugăciunea mai nainte să chemi doctorul.

Biserica:

Iubește Biserica lui Dumnezeu, dar încearcă să ridici înlăuntrul tău biserică lui Dumnezeu. (Sfântul Nil Sinaitul)

Teama pentru trup:

Frica pentru trup poate fi atât de mare încât oamenii, din pricina ei, să nu fie în stare să săvârșească nimic din cele vrednice de laudă și cinstire. Însă când frica pentru trup lasă loc fricii pentru suflet, atunci frica pentru trup se topește precum ceara la căldură. (Sfântul Isaac Sirul)

Darurile lui Dumnezeu:

Tot darul dela Dumnezeu se pierde dacă nu îl folosim întru slava lui Dumnezeu, ci întru slava de sine.

Despre dumnezeiasca Descoperire:

Pentru a cunoaște pe Dumnezeu nevoie este de descoperire de sus. Fără Dumnezeu nu putem cunoaște pe Dumnezeu.

Despre moarte:

Pe patul de moarte, muribundul își revede întreaga sa viață foarte limpede... iar sufletul său se umple de o spaimă cumplită. Cândva așa se va întâmpla și cu noi. (Sfântul Tihon din Zadonsk)

Credința și faptele:

În viață nu-i de folos îndrumarea plină de râvnă fără de credință, nici nu este de ajuns dreapta mărturisire de credință lipsită de fapte bune ca să ne putem înfățișa înaintea feței lui Dumnezeu; de amândouă este trebuință pentru zidirea adevăratului om al lui Dumnezeu. (Sfântul Sava, întâiul Arhiepiscop al Serbiei)

Învățați-i pe toți cei din casa voastră:

Să repetați acasă familiei voastre toate cele pe care le-ați auzit ziua la biserică.

Sărăcia:

Sărăcia nu este rea. Numai păcatul este rău. Bogăția în sine nu este bună.

Recunoștința:

Este ușor să fii mulțămitor lui Dumnezeu în vreme de bunăstare, însă să te arăți mulțămitor în vremea necazului înseamnă să-i aducem bucurie lui Dumnezeu și să rușinăm pe diavol. Cei ce rabdă necazul aducând mulțămită lui Dumnezeu va primi cununa mucenicilor. Ascultați poruncile lui Dumnezeu și El va auzi rugăciunile voastre. (Sfântul Ioann Gură-de-Aur)

Nimeni nu se poate mântui dacă nu este în Biserică, așa cum nu s'a putut mântui nimeni dintre cei ce n'au fost în corabia lui Noe. (Sfântul Dimitrie al Rostovului)

Necunoașterea Sfintei Scripturi este necredință față de sine. (Sfântul Epifanie al Kiprului)

Cântări bisericesti

Troparul Nașterii Domnului

Nașterea ta, Hristoase Dumnezeule nostru, răsărit-a lumii Lumina cunoștinței; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor, dela Stea s'au învățat, să se închine ție Soarelui Dreptății, și să te cunoască pre tine, Răsăritul cel de sus. Doamne, slavă ție.

Stihiră la Crăciun

Tatăl bine au voit, Cuvântul trup s'au făcut și Fecioara

a născut pre Dumnezeu om. Steaua vestește, măghii se închină, păstorii se minunează și zidirea se bucură.

Troparul Botezului Domnului

În Iordán botezându-te tu, Doamne, închinarea Treimeii s'a arătat. Că glasul Părintelui a mărturisit ție, Fiu iubit pre tine numindu-te, și Duhul în chip de porumb au adevărit întărirea Cuvântului. Cel ce te-ai arătat, Hristoase Dumnezeule, și lumea ai luminat, slavă ție.

Troparul Paștilor

Hristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din mormânturi viață dăruind.

Troparul Înălțării Domnului

Înălțatu-Te-ai întru slavă, Hristoase Dumnezeul nostru, bucurie făcând ucenicilor tăi cu făgăduința Sfântului Duh, încredințându-se ei prin binecuvântare că tu ești Fiul lui Dumnezeu, Izbăvitoriul lumii.

Troparul Pogorârii Duhului Sfânt

Bine ești cuvântat, Hristoase Dumnezeul nostru, Cela ce preînțelepți pre pescari ai arătat, trimițând lor Duhul Sfânt, și printr'înșii lumea ai vânat, iubitorule-de-oameni, slavă ție.

Bogorodicina (Theotokarion)

Născătoare-de-Dumnezeu Fecioară, bucură-te, ceea ce ești plină de har, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pre Mântuitoriul sufletelor noastre.

Troparul de obște al mucenicilor

Mucenicii tăi, Doamne, întru nevoințele lor, cununile nestricăciunii au luat de la Tine, Dumnezeuul nostru; că având tăria Ta pre chinuitori au surpat, zdrobit-au și ale dracilor neputincioase îndrăzniri. Pentru rugăciunile lor, Hristoase Dumnezeule, mântuiește sufletele noastre.

Stări în Sâmbăta Mare

În mormânt viață, pus ai fost, Hristoase, și s'au spăimântat oștirile îngerești, plecăciunea ta cea multă proslăvind.

Unul din Treime, pentru noi cu trupul, defăimată moarte rabdă binevoind. Se cutremură și soare și pământ.

Ca un vinovat stă cel Preadrept la Pilat, și la moartea cea nedreaptă e osândit, și Judecătoriu-i răstignit pre lemn.

Luna, Soarele, se întunecă-mpreună, Doamne, și robi binevoitori ți s'au arătat, și în mantii negre s'au învestmântat.

Ca un om murit-ai de-a ta voie, Doamne, iar ca Dumnezeu pre morți din groap'ai sculat, și din întunerecul păcatelor.

Cine dar va spune chip nou și-nfricoșat? Cel ce stăpânește toate zidirile pătimește azi și moare pentru noi.

Îngroparea-ți laud, patimilor mă-nchin, și puterea

îți măresc, Milostivule, că din patimi putrede m'ai dezlegat.

O, munți și vâlcele, și mulțimi de oameni, tânguți-vă și plângeți cu mine toți, și jeliți cu Maica Domnului Ceresc.

Primăvară dulce, Fiul meu preadulce, frum'seștea-ți unde-a apus?

Cuvine-se dar, să mărim pre Dătătorul Vieții, cea ce pre cruce mâinile și-au întins, și-a vrăjmașului putere au zdrobit.

Antifoanele Sfântului Duh

Prin Duhul Sfânt toată zidirea se înnoiește, întorcându-se la cea dintâi, că întocmai puternic este cu Tatăl și cu Cuvântul.

Prin Duhul Sfânt se țin toate cele văzute, împreună cu cele nevăzute, că Însuși stăpânitor fiind, este cu adevărat Unul din Treime.

Prin Duhul Sfânt este îndumnezeirea tuturor, bunătaea, înțelegerea, pacea și binecuvântarea; că întocmai lucrător este cu Tatăl și cu Cuvântul.

Rugăciune pentru cei adormiți

Cu sfinții odihnește, Hristoase, sufletele adormiților robilor Tăi, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit.

CUPRINS

pagina 7

INTRODUCERE

DESPRE CREDINȚA CREȘTINĂ ÎN GENERAL

pagina 11

OBÂRȘIA ȘI IZVOARELE CREDINȚEI ORTODOXE

SFÂNTA SCRIPTURĂ

Cărțile Vechiului Legământ

Cărțile Noului Legământ

SFÂNTA PREDANIE

pagina 20

MĂRTURISIREA DE CREDINȚĂ

CREȘTINĂ ORTODOXĂ

TĂLCUIREA CREZULUI

Punctul 1 al Simvolului Credinței

Punctul al 2-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 3-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 4-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 5-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 6-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 7-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 8-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 9-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 10-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 11-lea din Simvolul Credinței

Punctul al 12-lea din Simvolul Credinței

pagina 54

CELE ȘAPTE SFINTE TAINÉ

Sfânta Taină a Botezului

Sfânta Taină a Mirungerii

Sfânta Taină a Împărtășaniei

Sfânta Taină a Spovedaniei

Sfânta Taină a Preoției

Sfânta Taină a Cununii

Sfânta Taină a Maslului

pagina 72

LEGEA DUMNEZEIASCĂ

A VECHIULUI LEGĂMÂNT

Întâia poruncă dumnezeiască

A doua poruncă dumnezeiască

A treia poruncă dumnezeiască

A patra poruncă dumnezeiască

A cincea poruncă dumnezeiască

A șasea poruncă dumnezeiască

A șaptea poruncă dumnezeiască

A opta poruncă dumnezeiască

A noua poruncă dumnezeiască

A zecea poruncă dumnezeiască

pagina 87

DUMNEZEIASCA LEGE NOUĂ

Cele mai mari două porunci ale Legii celei noi

Despre rugăciune

Rugăciunea Domnească

Întâia cerere

A doua cerere

A treia cerere

A patra cerere
A cincea cerere
A șasea cerere
A șaptea cerere
Slavoslovia
Fericirile
Încheiere
Deprinderea virtuților personale
Deprinderea virtuților sociale

pagina 115

ANUL BISERICESC ORTODOX

Praznicele

Postul în Biserica Ortodoxă

Zilele de pomenire a morților în Biserica Ortodoxă

pagina 120

DESPRE LUCRURILE SFINTE

Sfânta Cruce

Sfintele Icoane

Sfintele Moaște

pagina 126

SCRIERI ALESE DIN SFÂNTA PREDANIE

Cuvinte ale sfinților

Cântări bisericești

Colecția
SFÂNTUL
NICOLAE VELIMIROVICI

Sfântul Nicolae Velimirovici
Episcopul Ohridei și Jicei
CREDINȚA SFINȚILOR

Traducerea a fost făcută după originalul
în limba Sârbă/ Свети Владика Николај,
Изабрана дела у 25 књига – књига
бр. 17, Глас Цркве, Ваљево, 1997

Traducere/ Valentin - Petre Lică

Redactor/ Radu Hagiu
Concept grafic/ Atelieruldegrafică.ro
Tehnoredactare/ Remus Brihac
Tipar/ Accent Print - Suceava

PRESDANIA

Editura Predania/
CP 67, OP 13 București
www.predania.ro

